

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.-	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — — — 3.-	Negyedévre — — — 3.60
Félévre — — — 6.-	Félévre — — — 7.-
Égész évre — — — 12.-	Égész évre — — — 14.-

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap

Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28

Hirdetéseket postai számitással, díjszabás szerint.

Apró hirdetések ára: egy sor 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Kossuth-nóta Bilekben.

Budapest, január 2.

A bileki kaszárnyákban magyar bakák énekelnek. Énekelik azt a nótát:

Kossuth Lajos azt üzenté
Elhagyott a regimentje,
Ha még egyszer azt üzeni
Mindnyájunknak el kell menni,
Eljen a haza!

Lelkesítő szent nótánk ez nekünk, mely akkor született, mikor a csaták dicsőségének viharai örömkönyeikkel csókolták a magyar nemzeti lobogót. És ezt a nótát a gyászos emlékeztető Bilekben és ezt az idegen várost körülvevő erősségekben nem lelkesedésükben, de elkeseredésükben énekelik a dunántúli illetőségű fajmagyar, a köteles három esztendőit kiszolgált bakatestvéreink. Elkeseredésükben azért, mert őket még maiglan és holnapiglan is visszatartja katonai szolgálatban, idegen számkivetésben a politikai helyzet miatt a «meine Arme» szubordinációja. Lelkük haza vágyódik, ott jár a Balaton mellett, a velencei tó partján s kezük oda van zsinogelve a Manlicher fegyverszujjához. De ez a zsinog szakadozik s a fegyver ma már azok ellen irányul, akik eddig annak irányítását kommandirozták. Egy bakalével mondja el egyszerű szavakban, hogy mint mulattak karácsony-nak szent ünnepén a bileki magyar bakák. A zsolozsmák helyett énekeltek a Kossuth-nótát. Egy városból kikergették az osztrák katonatiszt parancsnokukat. Valóságos ostrommal kellett visszazerezni ezt az erődítvényt a sárgafekete lobogóju tiszturaknak. Ennek a forradalomnak szegény hősei most természetesen börtönben ülnek. Hogy most újévkor mi történt Hercegovinában és Boszniában, azt mélysegesen titkolja a hivatalos távirószolgálat. Bizonyosan vér folyt, magyar bakák és osztrák tiszt urak vére. A híres hadseregbeli fegyelemnek pedig vége. Vége, mert nem született meg a letűnt esztendőben a magyar kommandó.

Még ezek odaát történnek egy országban, melynek elfoglalására csak a nagyhatalmi érdek katonai hóbortja kényszerített bennünket. Öregeket néhány évtizeddel ezelőtt, addig itthon, gróf Tisza István újvi beszédében meggyújtja az emlékeztető mécsesét és dicsőségét aposztrofálja Tisza Kálmán kormányzati rendszerének. Hogy mi lett volna, ha mindvégig ez a rendszer uralkodik? Tiszteljük a fiu nemes intencióit, mikor leborul édes atyjának sírhalmára, de mégis meg kell mondanunk, hogy ez a nemzet nem kívánja vissza azt a rendszert, melylyel Tisza Kálmán tönkre tenni igyekezett Magyarország közéleti függetlenségét. Az a rendszer a korrupciónak rendszere volt. A koncesszióztatása, a vesztegetése, a legszörnyetlenebb erőszaka. Nem egy esetet tudunk, mikor beesületes ma-

gyar politikai meggyőződésért börtönt szenvedett itt a polgár. De ne beszéljünk ennek a rendszernek egyéb ocsmány bűneiről. Látjuk, kik gazdagodtak meg benne. Kik szereztek százezreket, milliókat. Ezek most is ott állnak eme rendszer feltámasztására a spadasszin mérgezett törével is kezükben, De ez a rendszer azért újból feltámasztani nem fog, mert megváltozott a magyar közélet lelki világa. És ez a közélet nem azért imádkozik, hogy az Ursten hosszabbítsa meg gróf Tisza István ur személyes uralmát, de nem is azokat átkozza, akik a magyar kommandót követelik, hanem sóhajt azokkal, akik most a bileki kaszárnyák börtöneiben énekelik:

Kossuth Lajos azt üzenté
Elhagyott a regimentje.

Ma csak sóhajt. De vigyázzunk. A sóhajtól felhő lesz. A felhő villámot szül. S egyszer megdördül az égbolt s az elfoitt erők dörgödelmélől rapityánként török össze valami.

Budapest, január 2.

A képviselőház hétfőn, január 4-ikén délelőtt tíz órakor ülést tart, melyen folytatják a katonai javaslatok tárgyalását.

A nagykirályi mandátum. *Nagykirályból* jelentik a «Bud. Tud.»-nak: A nagykirályi mandátum *Domahidy* Elemér főispánna történt kinevezése folytán meüresedvén, a kerület pártiszínezet nélkül összegyűlt polgársága a december 31-én megtartott értekezleten gróf *Károlyi* Györgyöt kiáltotta ki a kerület országgyűlési képviselőjelöltjévé. Gróf *Károlyi* György a jelöltséget elfogadta és programbeszédét január 3-án mondja el. Ellenjelöltje eddig nincsen.

Gróf Tisza István miniszterelnök tegnap Gesztre utazott, honnét holnap fog visszatérni a fővárosba.

Kereskedelmi szerződés Olaszországgal. *Rómából* jelentik, hogy a tárgyalásokat a *végleges kereskedelmi szerződés* megkötése iránt már legközelebb, valószínűleg február hónapban megkezdik. A sietséget megokolja az, hogy a tegnap megkötött provizórium csak kilenc hónapra szól és szept. 30-án megszűnik.

A szerb egyházi kongresszus. *Karlócáról* táviratozzák, hogy a kongresszusi választmány elé terjesztették a kormány elutasító döntését, a kongresszusi választmánynak az ő felsége által elrendelt aradi Thököly-alapítvány jövedelmeit felosztó rendeletét, valamint a választmánynak a kongresszus javára elhatározott és a kormány által nem engedélyezett kongresszusi hátralékok elengedését illetőleg. Ami a Thököly-alapítványt illeti, utalás történt arra, hogy a kormány a legnagyobb erőlylyel fog a keresztülvitelnek érvényt szerezni. A kongresszusi választmány elhatározta, hogy az ügyet a kongresszus elé terjeszti és magát a fizetés kiutalványozására jogosultnak nem tekinti.

Elintézetlen törvényjavaslatok. Az elmúlt évben folyt obstrukció a törvényhozás munkálkodását any-

nyira megbénította, hogy három-négy törvényjavaslat kivételével, a kormány által jelzett 1903. évi munkaprogramm nem volt megvalósítható. A törvényjavaslatok egész halmaza fekszik elintézetlenül és vár tárgyalásra. A törvényhozás 1903. évi restanciája a következő:

1. Az 1903. évi május-decemberi indemnitás.
2. Az 1903. évi költségvetés.
3. Az 1904. évi költségvetés.
4. Az 1904. január-áprilisi indemnitás.
5. Az 1903. évi unjoncjavaslatok.
6. Az 1904. évi unjoncjavaslatok.
7. A magyar-olasz kereskedelmi provizórium előkészítéséről szóló törvényjavaslat.
8. A magyar-osztrák kiegyezés.
9. Az új vámtarifa.
10. A külföldi kereskedelmi szerződések.
11. A magyar-horvát kiegyezés.
12. A tisztviselők fizetésrendezése.
13. Az állami beruházásokról szóló törvény.
14. Számos apró vicinális vasútról szóló törvényjavaslat.
15. A főrendek összeférhetetlensége.
16. Számátalan közigazgatási reform.
17. Az egyenes adók reformja.
18. Az adókezelés reformja.
19. A pénzügyi közigazgatás reformja.
20. A bányatörvény revíziója.
21. A valutareform befejezése.
22. A katolikus autonómia.
23. A kongrua.
24. A jogi oktatás reformja.
25. A népoktatási törvény revíziója.
26. A viziutakról szóló törvényjavaslat.
27. Hajózható csatornák építése.
28. A mezőgazdasági szakképzésről.
29. A telepítésről szóló törvényjavaslat.
30. Az állami parcellázás.
31. A budapesti kereskedelmi kikötő.
32. A vicinális törvény reformja.
33. Az ipartörvény módosítása.
34. A munkások baleset-biztosítása.
35. A házasság és a vásárok rendezése.
36. A tisztességtelen üzleti versenyről szóló törvényjavaslat.
37. Az új biztosítási törvény.
38. A mérték-ügy rendezése.
39. A perrendtartás reformja.
40. A büntetőtörvény reformja.
41. A telekkönyvi ügy új szabályozása.
42. A tagosításról szóló törvény módosítása.
43. A székely vasutak ügye.

Krónika.

Budapest, január 2.

Volt újvi üdvözlés túlostul Magyarországon. Nem volt vezető ember a kajászószentpéteri baktortól kezdve, akit meg ne gratuláltak volna. Hiába, dikciózásban nagy nemzet vagyunk s ebből a virtusunkból — nem engedünk. Az ország közvéleményét természetesen elsősorban a politikai élet vezérlő férfainak újvi nyilatkozatai érdeklik leginkább. Menjünk tehát ezeken sorba, ambar valamennyiről nem szólhatunk. Ezidőszent, az események változandósága folytán gróf Tisza István Magyarország miniszterelnöke. Nem akarjunk most felidézni azt a nagy bizalmatlanságot, mely Tisza Kálmán fiának kormányra jutását fogadta, mert megvalljuk mi is, hogy gróf Tisza István politikai szemléiben bizonyos tekintetben nem kellemetlenül csalódtunk. Nem lett belőle — legalább egyelőre — az erőszakosság, aminek ama despotája, aminőnek hirdették. Az erős kéz nem lett eddig az a vaskéz, mely a politikai szabadságot fojtogatta volna, bár erre a próbálkozás megtörtént a parallel ülések behozatalával. Ennek politikai hasznavehetetlenségét azonban maga gróf Tisza István is belátta s nagy szerencséjére jött a függetlenségi Kossuth-párt előzékenysége, amely elősegítette neki azt, hogy az esteli üléseket elrendelő határozatot visszavonhatta, miután azzal úgy sem boldogulhatott. Egyéb kormányzati ténye azonban gróf Tisza Istvánnak eddig nincs, mint a parallel ülések behozatala és az ugyanerre vonatkozó határozatnak visszavonása. Az előbbi miatt kivált a szabadelvű pártból politi-

kai barátaival együtt gróf Apponyi Albert a visszavonulást azonban nem találták elégségesnek arra, hogy a szabadelvű pártkörbe visszatérjenek.

Gróf Tisza István tehát, mikor újévi beszédét elmondotta, miniszterelnöksége politikai és gyakorlati eredményeire nem tekinthetett vissza annál az egyszerű oknál fogva, mert ilyenek nincsenek. Eppen ezért várt tőle újévi beszédében a politikai világ valami olyast, mely szövetséggyűjtést, amelynek világnál beletekintethetnének jövőjébe általános politikájának régióiba. Ez a szövetséggyűjtés azonban elmaradt. Akik olvassuk gróf Tisza Istvánnak újévi nyilatkozatát, a csalódás érzeteivel tesszük azt félre. Beszéd ez, csak beszéd és semmi más. Eszméket nem látunk belőle kiszűrőzni, csak kesergést az obstrukció által okozott károk romjai fölött. Pedig a Marius-féle kesergéseknek immár ebben az új esztendőben vége kellene, hogy szakadjon. Arra volna ennek az országnak szüksége, hogy mikor a közjogi vitatkozások meddősege termőföldet tarolt le, akkor a kormányzati székéből ennek ellensúlyozásul a nemzet közéletére kiható gazdasági tevékenységnek nyitnának meg hasznát ömlesztő zsilipjei. Erre vonatkozólag irányítást azonban — sajnós — nem találunk gróf Tisza miniszterelnök beszédében s ez az egyik oka annak, hogy ez a nagy beszéd az egész országban, még a szabadelvű párt nagy részében is feltűnő hűvösséggel fogadtattott. Ugy gondolkoznak sokan, hogy nem az a hibája ennek a beszédnek, ami benne volt, hanem az, ami nem volt benne. Erről azonban lapunk más helyén szólnunk.

Az ujesztendői beszédek közül kimagasló gróf Apponyi Albertnak Szentiványi Árpád üdvözlétére adott válasza. Ez a beszéd kiemeli, hogy gróf Apponyi Albertnak és társainak a jövőben önálló politikai tényezőkként kell működniük, mert gróf Tisza kormányzata és Apponyi álláspontja közt messzeható differenciák merültek fel és élesednek különösen a rendszer kérdésben. Gróf Apponyi ezen beszédében egy új, hatvanhetes alapon álló párt alakulását jelzi a nemzeti aspirációk erőteljesebb kidomborításával és a közéleti politikai tisztességek megőrzésénél. Valószínűleg közelebbi jászberényi beszédében is ehhez fogja kérni gróf Apponyi Albert a nemzet támogatását.

A régi erőszakos rendszer visszatérése. Ez az, ami Apponyi Albertet aggodalomban tartja. Pedig a régi rendszer visszatérése ma már lelagadhatlan bizonyítékai vannak. Kik alkotják a politikai rendszert? Nálunk a vármegyék élére odaállított főispánok, akik nem a törvényhatóságok tisztviselői, hanem a kormányhatalom exponensei. Nohát a legutóbbi időben azt tapasztalhattuk, hogy ezekbe a hatalmi állásokba gróf Tisza István a régi rendszer híveit ülteti. Ha ezeketán valónak bizonyul az aggodalom, hogy a régi rendszer reaktiváltatik, akkor az is bizonyos, hogy az ellen a legelkeseredettebb küzdelem indul meg s az ujesztendő az örök harc új fejezetének kezdetét jelenti.

A politikai pártok közül az Ugron-párt még ezután mondja el újévi harci riadóját. A néppárt is intenzívebb harcra készül a kormány ellen. Ez az újévi politikai helyzet, és az, hogy a bileki visszatartott magyar katonák fellázadtak felebbvalóik ellen. Hogy hány ember került közülük börtönbe, vagy hányan vére festette esetleg az idegen ország sziklaköveit, arról még hallgat a hivatalos hírszolgálat, csak egy-egy bakalevél hozza el hozzánk az ott szolgáló fiaink keserves sóhajtását.

A helyzet egyéb politikai eseményeiről az alábbiakban számolunk be:

Lázadás Bileken.

Rövid napihir keretében megírtuk a minap, hogy a szomorú emlékeztető Bileken kemény forrágásban vannak a harmadik évüket kiszolgált katonák, akiket a hadügyminiszterium jóvoltából még január 1-én túl is bentartanak, mindaddig, amíg ujonc nem lesz. Egy Bilekben szolgáló baka levele felel meg most elötünk, amelynek megdöbbentő a tartalma. A katonák között teljes a tegymetlenség, valóságos lázadás ütött ki közöttük s a szenvedélyek olyannyira túlszaporodtak, hogy a lekomolyabb aggodalomra ad okot. A levélből közöljük a következő részeket:

Jelenleg itten nagyon zavart viszonyok uralkodnak, a harmadik éves katonák elkezdtek lázadni és új évnél tovább nem akarnak szolgálni, először azt tették meg, hogy az egész, aki itt harmadéves katoná, mindegyik a saját századánál a századostól kérte a szabadságolását, természetesen ezt egyse kapta meg és miután ők meg tudták, hogy Magyarországon e hó 20-án az összes harmadévesek szabadságotvalva lettek és őket még új évkor sem szabadságotvalják,

erre fellázadtak, itten ők vannak körülbelül 400-an, de legjobban fel vannak lázadva a 69-esek, innen itt van egy batalion és abban van vagy 180 harmadéves, ezek egész nap a kaszárnyában a Kossuth nótát énekelik és amivel tudnak tüntetnek, a kaszárnya kápolnába összegyűlnek és elkezdik a Kossuth nótát énekelni, egy érdekes eset történt egy várba, szintén a 69-esekkel, egy hadnagy volt a parancsnok és az egész várba legnagyobb részt harmadéves katonák voltak és ők bementek a hadnagyhoz és kérték, hogy engedje őket mulatni, mert ma karácsony van, a hadnagy azt felelte, hogy ő megengedi 1 óráig, de nem szabad nekik lármát csinálni, szép csendesen mulathatnak és ők hozzáfogtak a mulatáshoz, természetesen nem csendesen, hanem nagy lármával, ekkor bement a hadnagy revolverrel és azt mondta a legénységnek, hogy hagyják abba a mulatást és fekdjenek le és erre ők elébe vágta egy füvet, amely tele volt borral és rőtön összetörték és mondták a hadnagnak, hogyha jót akar, akkor hagyja el a verket (várat), mert máskülönben baja lesz, ekkor kiment és bezárkózott a szobájába és a legénység tovább mulatott, később a hadnagy mégis vett magának annyit bátorságot, hogy még egyszer bement a legénység közé revolverrel és ismét figyelmeztette őket a csendre, a legénység azt felelte neki, hogy ha jót akar, akkor menjen ki a verkből, mert máskülönben baja lesz, szóval le akarták őt löni, ezek után jónak látta a dolgot és ő összeszedte magát és elhagyta a verket és áment a legközelebbi verkre, ahol egy főhadnagy van, mint parancsnok és ott gondolkodott, hogy mitévő legyen és várt egész másnap délig, ekkor telefonált a kaszárnyába, addig ott a legénység lerészegedett és már az az ital, amivel ellátták magukat, már elfogyott, de minden várban van az ugynevezett «krigs forrá» és ezek között van rum is, ők, ahol ez van, azt feltörték és a rumot megitták, amint a hadnagy letelefonált a kaszárnyába, egy főhadnagy vezetése alatt fölment egy pátról, de ezeket ők nem engedték be a verbe, erre a főhadnagy elküldött a legközelebbi verkre két embert és ezek ezt letelefonálták, hogy őket nem eresztik be, ekkor fölment az alezredes és kapitány, először még őket sem eresztették be, annyira, hogy végre mégis mecsdák magukat és kinyitották a verkapuját és így bejuthattak, hogy azokkal az emberrel mi lesz, azt még nem tudni. Most még azt lehet mondani, hogy csendbe megy minden, majd újévkor jön az igazí, hogy ekkor mi lesz, azt még magam sem tudom elképzelni, de annyi tudok, hogy jó vége semmiesetre sem lesz, mert ekkor az összes fel fog lázadni és január 2-án lesz az ugynevezett kordon-változás, ekkor azok, akik kint vannak a verkeken és a határon, ezek bejönnek és mások mennek ki, ez minden két hónapba van és a harmad-

Kártyahistóriák.

— A Magyarság tárcája. —

Egész rakás kártya hever előttem. Hivatásuk volt az ó-év utolsó estéjén unalmat üzni, kedvre deríteni.

Akkor, midőn mindenki egy hosszú év bánatával, egy egész rövid esztendő boldogságával volt elfoglalta.

Sajátságos hangulat rejlik abban, ami az ember életében kezdetet vagy véget, egyszóval határt jelöl. Schopenhauer, a modern világ e nagy összefoglalója hisz a szellemekben; egy kis szalag mellett, melyet elhunyt szeretteink viselének, ott találja a porló kedves lengő szellemét. Ő a zokogó árvák oldalán látja a sírjából kiszálló anyát, kit a forró könyvek úgy égetnek, úgy vádolnak!

S ha az emlék oly hatalmas, hogy halottakat ébreszt s megszólalásra bírja az örökkévaló némaság birodalmának lakóit, mily csodás világ kell, hogy körül vegyen egy-egy ó-év estéjén, vagy újévkor? Csodás karban leng felettünk háromszázhatvanöt álom és ébredés összes világa. Hány hang szól hozzánk? Hány szem tekint reánk? Hány emlék érinti röptében az emlékező szívet?

Egy év — egy elmulás. Egy játszma befejezve. A kártya még megvan. Tessék ujat kezdeni. S egy nagy költő szerint az élet sem egyéb, mint kártyajáték oly játszókkal, akik nyerni akarnak, de vesztenek: akik hamisan játszanak és nyerne. És a temető? — kijátszott kártyák — mondja Lenau.

Ha csendes temetőbe lépdlek,
Hol néma fejták, eldől sarkok
S elgondolom, hogy a százféle játszmat
E feledtek velem együtt játszszák:
Ugy látszik, csárdában vagyok talán,
Az ócska kártyák még az asztalán!

A kártya arisztokraciáját a francia kártya képezi.

Az udvarképes whist és a legelegánsabb pasziánsz-játékok kártyája. — «Whist — azaz csitt» — szölt az angol királynő, midőn a neki oly érdekes, de ifju társnőinek kissé unalmas játék hosszúra nyult. «Whist!» — ez a diplomácia jelszava. — «whist!» — a gondolkozás jeligeje. S e kütűnő játékot a királynők, a nők, ha nagymamákká, nagynénékké lesznek s a diplomatai játszszák legszívesebben.

Markirozni kell benne s a három fényes rész-pézt, mely majd szabadelvűeségi trianngulum, majd jezsuitakereszt, majd semmit sem mondó egymásmellett alakjában hever a komoly whistező oldalán, igen fontos melléklete a játszmatnak. Ha a nagymama fiókjában véletlenül összekeveredik a whist és a tarokk-kártyas a közönséges harminckétlevelű ördög-bibliája, akkor az ötvenkettős társaság tagjai állatszeret után sóhajtoznak s «csöcselék»-et, «közönséges emberek»-et emlegettek. A «szív-hölgy» aléltan rogyott volna a «szív-lovag» karjai közé, de — oh, szerencsétlenség! — a szívgyerek, műnyelven «coeur-Bub» kapta el, a pikk-király és pikk-hölgy «pikirozva» érezték magukat az inkább a közposztályhoz tartozó tarokk pagátjának bohóságai által s a szegény skiz-t egészen skizzirozták.

A tarokk-király nekik csak afféle «polgár-király», a harmadik kártya négy királya pedig szóba sem jöhet a maga huszonnyolc alattvaló-

jával! Amolyan német hercegek! Pedig hát mi joggal nézik le méltóságok a szegény harminckettes-kártyát? Itt is megvan az életben tapasztalható arány: a pár családfája — Ádámól — bizonyára van oly régi, mint az angol Stuartoké, a francia Rohan- és Montmorency-családoké, vagy a magyar Kallayaké, Kőlcseyeké, Szemeréké. A harminckettes-kártya pedig kétségtelenül a legrégebb. Sőt királyi származásu, mert a szép Valois Margit hófehér kezecskéi, melyek először keverték kártyát a királyi fivér mulattatására, ilyen kártyát érintének először. S ha összeszámítanók, hogy mely kártya révén ment tönkre több pénz, főiri és póri szerzemény, folyt el több éj s lett kinná boldogság, akkor is a harminckettő lenne előnyben az ötvenkettő felett. Rettenetes, lázas évek, vesztések, melyek után oly sokan dobták oda ezt az életet is . . . tegyetek tanuságot!

*

Kis szobácskájában, emeletes moderateur-lámpa mellett, ott ül fekete zsölygében a nagymama.

Asztaláról eltakarítja Gvadányit, el az áhítatosság óráit s az örök-harisnya is máshol találta nyugtát rövidke órára.

Szilveszter éje . . . éjfele van s a nagymama szeretteinek sorsát kutatja. Az év utolsó estéje oly sok mindenfelé felel; ha maga nem, szólal helyette szívünkben a — sejtelen.

S a remegő kezek egymásután teszik le egy vén kártyajáték leveleit. Gondosan őrizték az ötvenkét jó ismerőst évről-évre s mindig jól elmulattak egymással, valahányszor egy-egy bú, egy-egy aggodalom nevében pasziánsz-játszma-hoz kelle fölhamodni. A remegő s még mindig oly idomos, hófehér kezek felelték a kártya-

évesek azt mondják, hogy ők nem fognak kimenni, hogy őket ereszszék haza és úgy hallottam, hogy egyesek újév után nem fognak fegvert, szóval itt újévkor okvetlen lesz valami, jó semmiesetre sem.

A vidék mozgalma.

Az országgyűlési szabadelvű párt elnöke, báró Podmaniczky Frigyes Karlócáról a következő táviratot kapta:

„Feláldozó áldásos működésének elismeréséül fogadja vezetésére bizott pártjával együtt ismételt legjobbjai szerencsekívánataimat. Híve

Vidék Simeon hieroneonarkus.

Báró Feilitzsch Artur országgyűlési képviselőhöz a kolozsvári szabadelvű párt központi intéző-bizottsága s a II. kerület szabadelvű párti választói üdvözlő táviratot küldtek.

Az olaszok győzelme.

Budapest, január 2.

Midőn Széll Kálmán a múlt év Szilveszter éjjelén a kiegyezési tárgyalásokat bevégezte, az eredményt e szavakkal fejezte ki: «Nincs győző és nincs legyőzött». A Rómában ugyancsak Szilveszter napján aláírt provizóriumra ezen szavakat nem alkalmazhatjuk, hanem inkább ezeket: *Győztünk, de sokkal inkább legyőztünk.*

Győztünk azért, mert a famozus 3 frt 20 kros klauzula el lett törölve és helyébe a 20 arany forint vám, tehát a régi tarifának autonóm vámtétele lesz érvényben, az ideiglenes szerződés 9 havi tartamára. Legyőztünk pedig azért, mert az olaszoknak azon engedmény lett megadva, hogy a dec. 31-ig intradált, vagyis hozzánk már eladott és szállítás alatt levő, de dec. 31-ig még el nem vámoltt borok 1904 jan. 1-től kezdődőleg egy hónapon belül a régi 3 frt 20 kros vámmal jöhetnek be.

A mi győzelmünk értéke a nullával egyenlő. A 20 aranyfrankos vámnak ugyanis csak elméleti értéke van, mert az 1904. év folyamára vámtérfületünkre szánt borokat az olasz már ugys behozta, illetve a most készülőzt egyhavi haladékkal behozni fogja. Évi 600.000 hektoliter bórnál többet a közös vámtérfület a 3 frt 20 kr. vám mellett is felvenni képes nem volt és most 12 hónap alatt beavatottak becslése szerint

1.300.000 hektoliterre rug a puszta Fiumén és a horvát parton behozott olasz bor; míg a jövő hóban megmozgatható olasz bort 200.000 hektoliterre becsülik. Vagyis az 1904. évre különben behozható bormennyiséget teljes mértékében behozta.

Elismerjük, hogy azt meg nem akadályozhatuk, hogy a naptári év végéig, az olasz az időt kihasználja és annyi bort hozzon be, amennyit csak képes. Ezt tehát a mi kormányainknak terhére róni nem lehet, de igenis az már a mi kormányaink beleegyezésének lehetett csak eredménye, hogy még további 120—200.000 hektoliter utban levő és még utnak indítható bor jöjjön be. Kérdés most már, hogy volt-e szükség ezen engedmény megadására?

Az olasz vámháborúval fenyegetődzött, de ismerve a kölcsönös áruforgalom adatait, ezeknek a fenyegetődzéseknek alapja éppen nem volt. Az olasz fenyegette kormányunkat, hogy a lóra, fára és különösen a bécsi iparcikkre súlyos, a kizárással egyértékű vámot fog kivetni, hogy ha az eddigi előnyeit, amit a borvámklauzulában bírt, egy vagy más alakban ismét meg nem kapja. Aki azonban a legjobban félt attól, hogy fenyegetéseit komolyan találjuk venni és inkább a vámháborút választjuk, az éppen az olasz volt.

Most ugyanis, a déli-gyümölcs és nemsokára a korai főzelék és gyümölcs-export megindulásának küszöbén, óriási csapás lett volna Olaszországra nézve ezen cikkeknél kitiltása. Akinek csak egy kissé egészséges gazdasági érzéke van, annak ezt nem kell magyarázni. Ami a mi kivételünket illeti, amelyet az olasz megfenyegetett, az éppen nem szolgáltatott okot az ijedelemre. Lovainkat az olasz nem nélkülözheti, de Amerikától ily olesó és jó lovakat nem is kaphatott volna.

A *tögyfára pedig nekünk kiviteli vámot kellene vetni*, mert az most már egy kis mennyiségben levő és aggasztóan fogyó cikk, amit országunknak vissza kellene tartani, *saját, mindinkább emelkedő dongaszükségletünk fedezésére*. Egészen másként áll a dolog az osztrák alpesi tartományok puhafájával és az osztrák ipusztria érdekeivel. Ezek a vámháború megérezheték volna.

Előttünk tehát tisztában volt már régóta az, hogy az olasz szerződés megkötésénél nem a magyar és osztrák kormányok verekednek meg

az olaszszal, hanem a magyarnak kell egymagában megküzdeni az olasz és osztrákkal. Eppen azért nem is vártunk semmi jót e tárgyalásoktól és balsejtelmünket az eredmények igazolják.

Igy aztán érthető az a mesteri formula, amelynek leple alá a fennálló szerződés egyszerű meghosszabbítását belebujtatták.

Tulajdonképpen két nemzetet kellett duplázni. A magyart és franciát. A magyarnak be kellett adni egy óra a klauzulát, amit keservesen el is nyelünk. A franciának pedig odamutatták a 20 arany forintos vámot, de az olasz bor mégis bejuthatott a klauzulával. Bűvésziesség mutatvány az egész, mely bennünket érzékenyen megkárosít, a franciát pedig ellenünk bosszantja s ez ott bosszulja meg magát, ahol tudja — legutóbb a magyar juhok kizárásával La Villetteből.

KÜLFÖLD.

A keletázsiai bonyodalom A keletázsiai események látszólag fenyegető fordulatot vettek. Legalább a távirati irodák olyan értesüléseket bocsátanak világgá, amelyek nem éppen megnyugtatók. A politikai világ azonban ennek dacára bizik a béke megővésében, mert tudja, hogy a differenciákat se Pétervárot, se Tokióban nem szeretnék fegyverrel kiegyenlíteni. A tárgyalások is olyan irányban folynak, hogy kiegyezés lehet a végük, de eddig még nem találták meg a kivezető utat. Japán bizonyosan beleegyezik abba, hogy Mandsuországot az orosz hatalmi szférába kerüljön, ha viszont Oroszország szabad kezét ad Japánnak Koreában. Oroszország azonban ma ezt az engedményt még nem akarja megadni, mert attól tart, hogy Japánt, ha egyszer betette a lábát Koreába, onnan többé kiszorítani nem lehet. Az is bizonyos, hogy Oroszország sokkal határozottabban lépne fel, ha csak Japánnal állana szemben. Ámde Japánt Angolország is támogatja s csak azt nem tudják Pétervárot, hogy háboru esetén Angolország tényleg sikra szállana-e Japán érdekében. Ezért huzzák-halaszlják a japán jegyzékre adandó válasz megfogalmazását. A döntés tehát Angolország kezében van. Ehhez járul, hogy Páris is inkább a béke mellett foglal állást s nagyon kellemetlen volna a franciákra nézve, ha az alliansz révén ők is bevonatnának egy esetleges kelet-ázsiai háborúba. Azután London és Páris újában nagyon jól megértik egymást s ezt az alig helyreállított jó egyetértést különösen Franciaországban nem szeretnék egy harmadik hatalom érdeke miatt kockára tenni. — Ha most azt a hírt vennék, hogy Japánnak sikerült Londonban nagyobb kölcsönt felvenni, vagy hogy Páris Oroszországnak bocsátott tekintélyesebb összeget rendelkezésére, akkor biztosra vehetnék azt is, hogy a keletázsiai háboru néhány nap múlva ki fog törni. Így azonban az ingadozás még jó ideig fog tartani s előrelátható, hogy a két közvetlenül érdekelt fél, ha csak bele nem biztatják őket, a háborút megüzeni nem fogja, hanem kompromisszumot fog kötni.

A macedoniai csendőrség parancsnoka. Hosszas diplomáciai tárgyalások után — mint Rómából táviratozzák — sikerült végre a macedoniai csendőrség parancsnokának személyében megállapodni. Az érdekelt nagyhatalmak már régebben eldöntötték azt, hogy a szervezendő macedoniai csendőrség élére egy olasz tábornokot fognak állítani, csak az illető generális személyében nem tudtak megegyezni. Most végre ez a nehézség is megszűnt és az olasz kormány *Bittaluga* tábornokot kinevezte a macedoniai csendőrség parancsnokává.

TÁVIRATOK.

A keletázsiai bonyodalom.

Páris, jan. 2. A New-York Herald szeptérvári levelezője előtt egy orosz tábornok akként nyilatkozott, hogy a háboru Oroszország és Japán között elkerülhetetlen, csak az nem bizonyos még, hogy mikor fog a háboru kitörni. Attól nem kell tartani, hogy a háborus bonyodalomokba valamely más nagy

csomó szalagját, keverték, osztottak és emeltek s a kis asztal csakhamar a legcsodálatosabb alakzatokat mutatta.

A nagymama először csak az aprajához látott. Vajjon lesz-e holnapra látogató? Eljön-e A-né, B-né. Nos, erre nézve elég a kis pasziánsz. Két hasonló kártya közül egy vagy kettő kimarad. Ha végre nem fekszik több az asztalon háromnál, bizonyos, hogy eljönnek és nagymama kávéát öröklött.

Nagyobb gondokra felel a már nagyobb igényű torony-pasziánsz. Boldog-e a Gyula? hát a felesége? hát az unokák? Szerencsésen esik-e tul Zizike a fogzáson? Nem csekélység a kereszt-pasziánsz sem. En igazán nem tudnám leírni, micsoda mesterséggel vitték végbe ezek az ügyes, öreg kezek. Hát a híres Napoleon-játszma? Mint kis gyerekeknek persze fel-telűnt, hogy a nagymama pasziánszai mindig oly jól jöttek ki; bizonyosan «paklizott» is szegényke. Hej! ha a sorssal is tehetne volna.

Az év utolsó estéje van. Nagymamácska a nagy pasziánszhoz lát és azt susogja magában: «Edes jó öreg kártyám, légy ezuttal is az én őszinte barátom. Te jósltál nekem nászom előestéjén boldogságot, hosszú életet, mondd meg nekem ezuttal... élek-e még egy esztendő?»

S a kártya-lapok suhogva szállnak a kis asztal selyemtakarójára s lázas sietséggel alakulnak, sorakoznak. Jó öreg lapok, ti! beszéljétek össze s ígérjétek sok-sok boldog újévet... a jó öreg nagymamának!

S ha én oly igen bizom a nagymama kártyáiban, valóban nincs rá eszt, hogy ügyet vetnék

rájuk, mikor pénzkérdés van egyes Japjaikhoz fűzve. En soh' se láttam akár a «trente et quarante», akár a «ronge et noir», akár pedig a «nasi-vasi» asztalán. Homburg, Trouville, Monako, Budapest, a kártyaművészet Mekkái — boldoguljatok vele! Nem bizom benne akkor sem, mikor legelőbb kötelessége volna igazat mondani; nekem a falusi cigányasszony és Lenormand asszony egy rangban állanak. Nem vagyok kíváncsi arra sem, hogy meddig élek, nem arra, hogy nevem fog-e egykor valamely «titkos napló»-ban pompázni és arra sem, hogy boldog vagy pedig szegény és szerencsétlen lesz-e? A szívtől kérdelem meg, más senkitől. Azért meg éppen nem fizetnek aranyakat semmitéle Lenormandnak, hogy nekem a *multamat* beszélje meg, hiszen ezt ugys tudom! És — mint báró Eötvös Józsefet, gróf Andrássy Gyulát, gróf Károlyi Györgyöt s annyi sok jeles embert, mit keserítsék az én lelkeket holmi csalónok által ébresztett balsejtelmek? Azt is hiszem, hogy amitől félünk, az leg hamarabb teljesül aztán.

... A más szobában kártyáznak a kicsik, akik okvetlenül bevárják az új esztendőt. Boldog új esztendő! A hat évből lesz hét, a kilencből tíz. Semmi több. Mért ne várnak be hát mulatva, vígan? Nyernek és vesztenek diót, mogorót és fényes tantuszokat s nem játszanak el semmit. Boldog kártyajáték! — S mi, kiknek az ujesztendő sokkal nagyobb és komolyabb játszmat jelent, ülünk a kicsikék közé, játszszunk dióra s legyünk egy percig gyermekek, akik *ujak* az ó-év végén, míg mi annál *régebbek* vagyunk, minél *újabb* az esztendő. Gáspár Imre.

hatalom is bele fog keveredni, mert a háboru kizárólag Oroszország és Japán közt fog végbemenni.

London, jan. 2. A «Morning Leader» tudósítója az itteni japáni követségen járt s arról értesült, hogy Tokióból semmiféle jelentés nem jött a japán követségre arról, hogy Japán csapatokat küldött Koreába. A japán követ szerint csapatok küldésére most nincs is ok.

Páris, jan. 2. A «Journal» szeptérvári távirat alapján közli, hogy a japán kormány nem határozott meg időpontot az orosz kormány válaszejegyzékének megadására nézve.

Berlin, jan. 2. A japán követség a leghatározottabban megcáfolja a «Berliner Lokalanzeiger» közlését, amely szerint Japán ultimátumot küldött volna az orosz kormánynak.

London, január 2. Daily Graphic írja: Legbeavatottabb körökben azt hiszik, hogy az orosz kormány olyan elhatározásra jutott, amelynek a japán kormánnyal való közlése okvetlenül kell hogy szeltesse az ellenségeskedések kitörését. Anglia és Franciaország azonban minden erejükkel igyekeznek egyengetni a békés megegyezés útját. A Daily Telegraph írja: Még diplomáciai körökben is, melyek eddig vérmes reményeket tápláltak a keletázsiai nehézségek békés megoldását illetően, tegnap megengedték, hogy majdnem elkerülhetetlen a szakadás Oroszország és Japán között. Azt hiszik, hogy Japán a legközelebbi napok folyamán elhatározó lépést tesz, ha ugyan Pétervárról kibékítő üzenet nem érkezik, ami azonban olyan lehetőség, melyre azok, kiknek leginkább volna módjukban ítéletet alkotni, nem számítanak. A kora reggeli órákig táviratok nem érkeztek Japánból. Ugy tetszik, mintha szándékosan halasztanák a táviratokat.

Tokio, január 2. Itt azt hiszik, hogy éjjel erős hat pánceios hajóból álló hajóraj indul Sasoból Mamphoba. Kamimura tengernagy is odautazik.

Portsmouth, január 2. A King Alfred nevű új vértés cirkálóhajó azzal az utasítással indult Kínába, hogy ha utközben venné hadüzenés híret, nagy sebességgel tegye meg hátralevő kelet-ázsiai útját.

London, jan. 2. A washingtoni japán követségen azt tartják, hogy a háboru elkerülhetetlen, hasonlóképpen vélekednek az orosz követségen is.

A török reformok.

Konstantinápoly, jan. 2. Úszkúbból érkezett egybehangzó konzuli jelentések szerint december 29-én Lezvevo vagy Leznice mellett 30 tagu banda bukkan fel, melyet három odaváló falusi lakos vezetett. Hir szerint Gevgelinél is merült fel egy banda. A vilajeti hatóságok adatai szerint a komité ismét megkezdte a dinamit becsempészését.

Konstantinápoly, január 2. Soszták tábornokot, dacára magas rangjának, kiválóképpen alkalmas volta miatt, amit Krétában bizonyított be, valószínűleg mégis kinevezik a macedóniai vilajetek csendőrpáncsnoka orosz segédjéül. A külügyminiszter tegnap ismét értekezett az entente-hatalmak nagyköveteivel a reformterv részleteire vonatkozólag. A miniszter többek között közölte, hogy a porta érintkezésbe lépett már az olasz kormánnyal egy tábornok szerződötése végett.

A szerb költségvetés.

Belgrád, január 2. 1904-ik évi állami költségvetés a kiadásokat 86,500,000 frankkal irányozza elő, mely összeggel 85,410,000 franknyi bevétel áll szemben. A deficit tehát 1,090,000, mely összeget rendkívüli bevételekkel fogják pótolni.

Forrongás Panamában.

London, jan. 2. A Daily Telegraphnak jelentik New-Yorkból: Panamai Isthmuson újabb forradalom lehetősége forog fenn, ezuttal azonban az új köztársaság kormánya ellen. Washingtonban sokat foglalkoznak ezzel a lehetőséggel.

Csak Magyarorságot tessék elfogadni!

Előfizetési fölhívás!

1904. január 1-ével új előfizetést nyitunk a *Magyarságra* és kérjük az előfizetés mielőbbi szives eszközzését. Régi előfizetőinket, kiknek előfizetése 1903. december végével lejárt, arra kérjük, hogy az előfizetést mielőbb eszközölni sziveskedjenek, nehogy fennakadás legyen a lap szállítása körül.

Programmunk lapunk címében van megírva. Magyarok akarunk lenni és vagyunk minden sorunkban, minden betűnkben, mint ahogy magyar ennek a földnek szeretetétől izzó minden vérünk.

A *Magyarság* egyik főcélja leginkább a kisebb társadalmi rétegeknek védelmezése. Ezen védelem közé tartozik az őrtállás amellett, hogy a magyar föld maradjon a magyaroké, mert csak addig a miénk ez az ország, míg miénk annak minden halma, völgye, erdeje, tava és patakja. Hivatásunkhoz képest küzdünk ama gaz uzsora ellen, mely különösen Erdélyben és Felső-Magyarországon szedi áldozatait, kivándorlásra kényszerítve magyar és székely testvéreink ezreit.

A *Magyarság* különös súlyt fektet arra, hogy a társadalom azon rétegeinek sorsa, amely rétegek szomorúan csekély díjazás mellett nehéz szellemi munkát végeznek — jobbra forduljon. Ide tartoznak különösen a tanítók, a kishivatalnokok, a községi jegyzők, azok, akik hivatva vannak a nép nevelésére, vezetésére, irányítására. Sajnos, Magyarországon mindenre van pénz, csak a legérdemesebbek tisztességes életföntartásának biztosítására nincs. Ami erő adott nekünk, azzal arra fogunk törekedni, hogy ez a helyzet megváltozzék. Ha milliók adatnak ki sokszor a nemzet megkérdőztetése nélkül új ágyukra, új hadihajókra, kell, hogy százezrek jussanak a magyar közművelődés, közszolgálat élő, nélkülözö martírjainak is.

A *Magyarság* nevének megfelelőleg, szépirodalmi közleményeiben is teljesen magyar igyekszik lenni s azért tárcá- és regényrovátát a legtehetségesebb magyar írók műveivel tölti ki. Amit egyetlen lap sem ad olvasóinak, mi minden vasárnap egy képes szépirodalmi hetilapot, a *Magyar Család*-ot tesszük le a mi tisztelt közönségünk asztalára, melyből szórakozást meríthetnek az anyák s gyermekeik az ott található csilángoló mesészből. A *Magyarság* minden előfizetője kap ezenkívül az év végén egy *Albumot*, mely a magyar könyvpiacra nagy feltűnést keltett és amely gazdag társadalmi és szépirodalmi tartalmánál fogva páratlanul álló kincstára az ez évi szellemi termékeknek. Ezen albumot azonban csakis tényleges előfizetőink kapják meg.

Mindezek előrebocsátása után arra kérjük tisztelt Címét, hogy a *Magyarság*-ra előfizetni és arra előfizetőket gyűjteni sziveskedjék. Mindenkinek, ki 5 új előfizetőt szerez a *Magyarság*-ra, teljesen díjmentesen küldjük lapunkat arra az időre, amíg az általa szerzett előfizetések tartanak.

A «Magyarság» előfizetési árai:

Helyben:		Videkre:	
Egy óra	1.—K.	Egy óra	1.20 K.
Negyedévre	3.—«	Negyedévre	3.60 «

Mutatványszámot hárkinek kívánatra készséggel küldünk. Mérsékelt előfizetési áron kapják olvasóink a «Budapesti Bazar» című legolcsóbb magyar divatlapot és az «Urambátyám» című egyedüli magyar társadalmi és családi élelapt. A «Budapesti Bazar»-t 1.50 K. helyett 1.30 koronáért; az «Urambátyám»-ot pedig 4 K. helyett 3 koronáért küldjük negyedéven át.

Hazafias tisztelettel a

„Magyarság”

szervezőbizottsága és kiadóhivatala
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.

NAPIHIREK.

Budapest, január 2.

— (A «Magyar Család»), a *Magyarság* politikai napilap szépirodalmi melléklete ma a következő tartalommal jelent meg:

Közlemények:

Az elhagyottak karácsonya. Irta: *Ivanovics József.*

Bethlehemes játék.

Modern tehetség. Irta: *Mahler Lénárt.*

O, ha te tudnál... Irta: *Radoczky Ilus.*

Kántor uram és az ördög. Irta: *Gabányi Árpád.*

Innen-Onnan.

Képeink:

Bírósági kihallgatás Kinában.

Fiam! merre van a beteg?

— (Udvari és személyi hírek.) Gmundenből jelentik: A *mecklenburg-schwerini nagyherceg* nővérével, *Cecilia* hercegnővel Gmundenből Cannesba utazott. — A *Figaro* híre szerint *Waldeck-Rousseau* volt miniszterelnök állapota jobbra fordult.

— (József főhercegek Fiumében.) *József* főherceg feleségével, *Klotild* főhercegnővel és leányával *Erzsébet* főhercegnővel tegnap reggel a budapesti gyorsvonattal Alesuthról Fiuméba érkezett. A gyászborult főhercegi család az egész telet a *Giuseppe-villában* fogja tölteni.

— (Magyar püspök Rómában.) *Dr. Kohl* Medárd püspök, aki *dr. Nemes Antal* budavári apátplebánossal decemberben Rómába utazott, hogy *Vaszary* Kolos bíboros-hercegprímás újévi üdvözlését tolmácsolja, X. Pius pápánál 27-én, vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta püspökké szentelésének évfordulója alkalmából ünnepi miséjét nagy és fényes segédlettel a Szent-Márton-templomban, ugyanott, ahol három évvel ezelőtt Vanutelli bíboros-érsek püspökké szentelte. A püspököt aznap este hat órakor a pápa magánkihallgatáson fogadta és hosszasan elbeszélgetett vele. *Kohl* Medárd átadta a magánrelációkat, beszámolt az év folyamán történt egyházi mozgalmakról és a magyar katolikus egyház ügyéről. A pápa nagy figyelemmel hallgatta a püspök beszédjét, mert ő is, amint elődje, igen melegen érdeklődik Magyarország iránt s egyáltalán igen kedveli a magyar népet. Igen szívesen fogadta *Vaszary* Kolos hercegprímás újévi üdvözlését és jó kívánságait. Megkérte a püspököt, vigye haza viszontüdvözlését és szerencsekívánatait. A magas fogadás után a pápa behívatta *Nemes Antal* dr. budavári apátplebánost, a püspök kísérelését, akivel szintén igen szívesen elbeszélgetett s nyájasan elbucszuza, felhatalmazta, hogy a hívőknek pápai áldást oszt-hasson. *Kohl* püspök a kihallgatás után a hercegprímás nevében látogatást tett *Delval Merry* bíboros államtitkárnál s a Rómában élő bíborosoknál, mint a hercegprímás rangtársainál.

— (Fényesbál Székesfejérváron.) Székesfejérváron a belvárosi katolikus kör nemrég megnyitott Szent István-teremben *Erzsébet Amália* főhercegnő, férjezett *Lichtenstein* hercegnő védnöksége alatt e hó 9-én nagy bál rendeznek. A bál iránt ugy Székesfejérváron, mint a fővárosban ólénk érdeklődés mutatkozik.

— (Ferenc József király és a szerb király.) Belgrádból táviratozzák: Az újév alkalmából *Péter* király a következő üdvözlő táviratot küldte *Ferenc József* királynak:

Arra kérem felségedet, hogy az újév alkalmából felséges személyének és népeinek boldogságára irányuló legbensőbb üdvözléseimet elfogadni kegyeskedjék.

Ferenc József király erre a következő távirattal válaszolt:

Feléged iránt szívemben a legjobb kívánságokat táplálva, köszönetemet fejezem ki önnek az újév alkalmából küldött szerencsekívánataért.

— (Kohn érsek ügye.) Olmützből táviratozza tudósítónk, hogy a *Mährisches Tagblatt* értesülése szerint *Kohn* hercegérsek ügye nagyon rosszul áll. A Szentszék három bíbornokot bizott meg a vizsgálattal, még pedig *Gottit* annak a vádnak megbíráásával, vajjon igaz-e, hogy a hercegérsek néhány esetben arra kényszerített egy papot, hogy sértse meg a gyónási titok szentségét, a többi vád megbíráására pedig *Vanutelli* és *Ferrato* bíbornokokat bizta meg a pápa.

után rögtön el is utazott onnót Budapestre, hogy a kétszázezer koronát fölvegye. Családjának viszont látása ezek után bizonyára örvedetesebb lesz, miután övét csakugyan a nagyjóságú főnyeremény szerencsés tulajdonosaként üdvözölheti.

— (Gyászrovát.) *Barcsay* Kálmán, Hunyad vármegye főispánja hatvannégy éves korában meghalt Bánffy-Hunyadon. Halálát szívszélhűdés okozta. Az elhunyt *Barcsay* Akos volt erdélyi fejedelem családjából származott s tiszte' alakja volt az erdélyi társadalomnak. *Barcsay* Domokos országgyűlési képviselő az elhunytban fűvérét gyászolja.

Barcsay Kálmán 1839. június 27-én Maros-Soly moson született. A szabadságharc izgalmából és nélkülözéseiből gyermek létére is bőven kivette részét. A jogot a nagyszombeni jogakadémián s a bécsi és budapesti egyetemeken végezte. Tanulmányai bevégeztével abszolútus alatt hivatalt nem akarván vállalni, inkább tovább hallgatta a jogot a marosvásárhelyi jogakadémián. 1869—72-ig az országgyűlésen a hátszegi kerületet képviselte mint a Deák-párt tagja. 1878—91-ig Hunyad vármegye alispánja volt, amely állástól gyengélkedése folytán megvált. A megye számos kulturális és humanitárius intézménye neki köszönheti létrejöttét. Az ő alispánisága alatt épült az állandó Maros-híd: az ő kezdeményezésére épült a Zsili-szoroson át Oláhországba vezető szurnoki út. Megteremtette a megyei tisztviselők nyugdíjintézetét, 40.000 forintot gyűjtött a szegény-nal javára, melynek feléből épült az árvaház. Az Oláh- és Magyarország közti határrendezéseknél kiváló szolgálatokat tett. 1892. óta a dévai kerületet szabadalvópárti program alapján képviselte. Hunyad vármegye főispánjává csak alig két éve lett, de e rövid idő alatt is áldásos munkát fejtett ki és vármegyéje teljes szeretetét és becsülését vívta ki magának.

Krécsi A. Nándor könyvkereskedő december hó 30-án harmincöt éves korában Szabadkán meghalt.

— (Halálba kergetett leány.) *Bukarestben* nagy feltűnést kelt *Ilieszku* számvevő-főhadnagy letartóztatása, aki fűháborító módon kergetett a halálba egy leányt. Hat esztendővel ezelőtt megismerkedett egy *Szerbaneszkü* Helén nevű tisztességes fiatal leánnyal, akinek házasságot ígért. A leány bízva az ígértben, szeretője lett a tisztnek. Néhány évig éltek együtt, míg *Ilieszku* megunt a leányt és kis gyermekével együtt a legnagyobb nyomorban elhagyta. Kétségbeesésében *Szerbaneszkü* Helén a hadügyminisztériumhoz fordult, amely azután felelősségre is vonta *Ilieszku*-t. A főhadnagy azzal védekezett, hogy a leány, akivel csak rövid ideig volt viszonya, másokat is kitűntetett kegyeivel s a följelentéssel csak zsarolni akarta. A szegény leány, amikor *Ilieszku* vádjairól tudomást szerzett, kétségbeesésében megölte magát, de halála előtt levelet írt a hadügyminisztériumnak, melyben kimutatta a főhadnagy vádjának alaptalanságát. A vizsgálat megállapította a tiszt bűnösségét, mire *Ilieszku*-t letartóztatták.

— (Nagy postarablás.) Rómából táviratozzák, hogy ma éjjel két levélhordóak elűzött egyén belepódzott a postacsomag hivatal helyiségeibe és több értékpapírokat tartalmazó csomagot lopott. Mint hivatalosan közlik, 150.000 frank értékűről van szó. A *Tribuna* szerint a kár 300.000 frank.

— (Véres kardpárbaj.) *Temesvárról* jelentik: Véres kardpárbaj színhelye volt Temesvár. Valóság-gal a középkorba illő pusztítást vitt egymáson véghez két katonatiszt, akikről csak annyi tudódott ki, hogy Szerbiából valók. A szegedi vonattal érkeztek tegnap reggel és pontban tizenkét órakor vívták meg a rettenetes páros viaskodást, melynél mindkét fél súlyosan megsérült. A négy segéden kívül még az orvosok is Szerbiából valók voltak, akik mindannyian a délutáni gyorsvonattal elhagyták városunkat. Allitól asszony-história miatt folyt a vérengzés, melybe egy magasrangú szerb államférfi is belekeverődött. A bepólyázott idegenek a józeivárosi indháznál érthető nagy feltűnést keltek s így a párbaj hire ki is pattant.

— (Rablómadás.) *Titelről* írják, hogy a szomszédos Rudolfsnad község az adót szállította be Antalfivára és *Vittmann* Mátyás adópénztárost bízta meg a 60.000 korona átvételével. *Vittmann* nem az országuton, hanem a temető mellett uton

haladt, ahol a kocsi négy férfi megtámadta. *Vittmann* kocsis a nála lévő revolverral a támadók közé lőtt, mire az eddig ismeretlen emberek rövid dulakodás után elutottak.

— (Véres verekedés.) Az Illés- és Dugonics-utca k sarkán egy napszamosokból álló részeg társaság összeverekedett. A verekedésben legrosszabbul járt Havresecsik András, akit annyira összeszurkáltak, hogy haldokolva vitték a Rókus-kórházba. A rendőség a késelők közül előállította Gurka János, Gurka Simon, Moldauer Hermann és Stögel János napszamosokat.

— (Szélhámós toborzó.) Lembergből táviratozzák, hogy a *Dziunik* *Polszkij* egy szélhámósnak letartóztatásáról ad hírt, aki csehül és lengyelül beszél s valószínűleg magyar ember. Az illető a manduriai idegenek légiójának mintájára szláv légiót toborzot a Tokióba való indulásra. Igen sokan jelentkeztek a belépésre, a többek között egy tüzérhadnagy is.

— (Loveszett briliáns fűbevaló.) Egy miniszteri tanácsos felesége tegnap a Kálmán-terén vagy Kossuth Lajos-utcában elvesztette a briliánsal ékített arany fűbevalóját, amely 1000 koronát ér. Aki a fűbevalót megtalálta, adja át a főkapitányságon.

— (Tűz a tengeren.) Vigoból jelentik: A *Caty* Iones nevű angol gőzös a Finistere-ök mellett kigyúlt és elpusztult *Cryguet* gőzös 19 hajótörőtyével fedélzetén megsérülve érkezett ide.

— (A rendőség köréből.) Rudnay Béla főkapitány a szolgálat érdekében több elhelyezést eszközölt. Kiss Árpád hivatalisztaet a bünygyi nyilván-tartástól a VIII. kerületi kapitányság iktatóhivatalába rendelte szolgálatra, helyére egy díjnokot küldött. Viszont a VII. kerületi kapitányságtól *Jokavecz* Lajos hivatali segédisztaet a bünygyi osztályhoz asztotta be.

— (Iparunk fejlődése.) Nem is kell oly nagyon megerőltelnünk memóriánkat, hogy visszaemlékezünk ama időre, midőn ipartermekéink tekintetében teljesen a kül-öldre voltunk utalva. De ez főképp a női divatcékek terén volt észlelhető s hogy hölgyeink nagy előszeretettel viseltek a bécsi termékek iránt, az nem csupán ellogultságnak tulajdonítható, hanem annak, hogy iparunk — sa nos — huzamos ideig nem vehette fel a versenyt a külfölddel, de az utóbbi évtizedekben — hála érte fővárosunk élelmes kereskedőinek — a női divat terén nagy haladás észlelhető. Hogy többek közt csak egyet említsünk, a női gyászruha-terméket, amelyekre sokszor hirtelen van szükségünk, azelőtt kénytelenek voltak hölgyeink Bécsből rendelni, hogy egy megfelelő kapjanak, míg most e téren Béccsel is vetekedhetünk. Nem hagyhatuk felemlítés nélkül, hogy e téren kiváló érdemei vannak Horváth és Halász, fővárosunk e régi hírneves cégének, melynek a külföld mintájára most újonnan berendezett és bővített helyiségei a Váci-utca és Zsibárus-utca sarkán általános feltűnést keltek. Váha minden iparágunk ily szakavatott kezekben volna, akkor nem kellene vezérekkeket fecsérelni a magyar ipar érdekében.

x Felhívink olvasóink figyelmét *Predmerszky József* lapunk mai számában megjelent hirdetésére.

SZÍNHÁZ.

Egy kis visszapillantás.

Budapest, jan. 2.

Januártól — januáig sok mindenféle történt a budapesti színházakon, előadtak — miként az már szokásos — sok eredeti és fordított darabot, de igazán nagy eseménye a magyar színház irodalomnak nem volt. Apróbb-nagyobb sikerű újdonság akad minden színházban, bukott darab szinte fölös számmal, de oly színmű, melyről az irodalomtörténet posztumusz krónikásai is meg fognak emlékezni, az egy *Nero anyját* kivéve — melynek hivatalosan kimondott halhatatlanságát kénytelenek vagyunk elismerni — alig akad. Ez az egyik tény, mely az elmúlt évet jellemzi, másik pedig az, hogy a színházot nagy súlyjal az operett dominálta. A Városligeti Színház hozzászámítva, őt színházban értek az operettek 50—100 előadásáig, míg ellenben a Vígyszínház mellett, mely a könnyű

francia zsánerevel még megélt valahogy, a *Nemzeti Színház* klasszikus reprizeit sokszor üres ház nézte végig.

Jellemzőképpen említjük, hogy míg a «Bob herceg»-nek vagy a «Drótosót»-nak száz előadásra való közönsége akadt, Teleki «Kegyenc»-e vagy például a «Macheth» 3—4 előadás után ismét elmerült a feledékenység homályába. Könnyű muzsa kell — így magyarázzák ezt a szintudósok — mert a napi munkában kifáradt embernek este nem újabb szellemi munkára, hanem könnyed üdülésre van szüksége. Nem vitatjuk ezt a tételt, csak konstatáltuk a tényt.

A *Nemzeti Színház* programjához híven klasszikusokat elevenített fel, a Téli rege, Arany ember, Trónkereső, Kegyenc, Macheth voltak e törekvés eredményei. Ha ehhez még hozzávesszük az Annuska, Wilde Lady Windermere-je, A regényesek, Nero anyja előadását, körülbelül képet adunk az ország első színházának egy évi működéséről.

Az Operaház egész éve jóformán vendég szereplésekkel telt el. Eredeti darab három került színre olyan, melyről megemlékezni érdemes: Moharóza, Hubay Jenő operája, A ködkirály. Abrányi Emil egyfelvonásos és Szikla Adolf egyfelvonásos balletja. Nagy sikere volt Puccini Toscájának, melyet az igazgatóság pazarul állított ki.

A Vígyszínházban az Aranyhíd zsánere volt a felt kasszához vezető — aranyhíd. Egy eredeti darabja volt a színháznak, mely irodalmi eseményszámba ment s ez Herczeg Ferenc «Kéz kezét mos» című vígjátéka s csodálatos, hogy a közönség ezt a finom szatírájú rajzot nem méltányolta kellőképpen.

Az operett-színházoknak műsora meglehetősen egyöntetű volt. «Bob herceg» és a «Drótosót», két 100-as előadás, ez volt a jellemzője a szezonnak. Mert hát az operett-divathoz kell egy divatos prima-donna, ő a siker és akkor megindul a kerek számú előadások sorozata. Ha pedig Fedák Sárának nagy sikere van, pláne ha száz este énekel ugyanazt a dalt, kell egy kontra slágert csinálni. Így születnek a jubileumok. Más mi feljegyezni való volna? A Népszínházba szeptember havában a cigányverseny gyűjtött nagy közönséget, mostanában pedig Verő György: Menyecskek című rendkívül kedves három felvonásosai képviselték az irodalmat. Októberben nyílt meg a Király-színház, melynek eddigi újdonságai az Aranyvirág és a Makrancos hölgyek szép sikert ért el.

Külön kell megemlékeznünk a Krecsányi társulatának működéséről, ki Gorkij Éjjeli menedékhelyének az igen magas nivóju bemutatásával határozottan hiányt pótoltak. Az év eseményei között jegyezzük fel, hogy *Nadaj* Ferenc április elején ünnepelte 40 éves művészi jubileumát s hogy szeptember 27-én a belügyminiszter *Ujházi* Edét a Nemzeti Színház örökös tagjává nevezte ki.

Az Uránia-színház egymásután mutatta be rendkívül érdekes darabjait, melyek mindegyike szinte hézagpótló volt. Ennek a színháznak működését gáncs nem érheti.

Ha most még a külföldiek vendég szerepléseiről is megemlékezünk, az elmúlt évek körülbelül minden színház-irodalmi eseményéről beszámoltunk. Januárban id. *Coquelin* vendég szerepelt a Vígyszínházban, ezt követte *Maeterlincké* fellépése a Menna Vanna címszerepében ugyanott. Ezt az inkább reklám-szerű, mint művészi eseményt hamar elfeledte a közönség. A berlini Deutsches Theater és Kleines Theater is járt itt s játékaikból a modern verizmusról érdekes tanulmányt tehetnek művészeink. November folvámán Novelli játszott — üres ház előtt — a Népszínházban, pedig ő érdemelte volna a legnagyobb közönséget.

Egy kevésbé eredményes év leforgása után várakozással tekintünk a következő elé, melytől különösen jeles magyar színház termékek tekintetében többet várunk.

m. f.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A Magyar Történelmi Társulat január 7-én (csütörtökön) délután öt órakor a Magyar Tudományos Akadémia I. emeleti üléstermében választmányi ülést tart. Tervei: 1. Tagajánlások. 2. Felolvasás *Vértessy Jenőtől: Nádasdy Ferenc* mint író. (Bemutatója: *Aldásy Antal* választmányi tag.) 3. Pénztári havi kimutatás. 4. Az 1904 évi rendes közgyűlés napjának és tárgyaitak kijelölése. 5. A gazdasági bizottság és a rendkívüli felolvasásokat rendező bizottság megválasztása a következő három évre. 6. Jelentések.

* Az új zenepalota. Mint értesülünk, a székesfővárosi zenepalota építése a Király-utcai nagy telken, a Győr-utca sarkán, már korán tavasszal megkezdődik. A tél folyamán elvégzik a nagy épülethez szükséges előmunkálatokat.

* Filharmóniai hangverseny. A január 31-iki VI. filharmóniai hangverseny érdekesebb hazai üdönsséget mutatnak be. Ez *Bartók Béla* kiváló fiatal zeneszerzőnk *«Kossuth»* című szimfóniai költeménye, melynek rendkívüli sikert jósolnak a beavatottak. Az est végéig *Matteau* Henrik francia hegedűművész, *ki Dalcroze* hegedű-versenyét adja elő. A műsor többi pontja *Haydn* VII. szimfóniája és *Dvorzak* szláv rapszódija.

* A «Magyar Lant» dr. *Angyal Armand*, dr. *Vajda Emil* és *Kontor Elek* szerkesztésében IV. évfolyamába lépett. Ez alkalommal a lap új köntösben, nagy október alakban jelenik meg igen csinos kivitelben. Vezércikke lelkes szavakkal méltózza a zenei élet nagy halottjának, id. *Abrányi Kornél*nak érdemeit. Hangjegymelléklete *Jensen Gusztáv «Lehne deine Wang»* című híres dalát hozza magyar fordításban. Z. Révész Annikó hangulatos «Esteledik» című dalát *Huszka J. «Aranyvirág»* című operettjéből egyik keringőt hozza mutatvánnyul, végül dr. *Angyal Armand «Valse noble»* című hangulatos szalondarabját közli. E tartalmas zenei folyóirat előfizetési ára 4 korona. Szerkesztőség Budapest, VIII., Rákóczi-tér 2. szám.

SPORT.

× Hármaskorcsolyázás. Beavatott forrásból veszünk a hírt, hogy a M. L. Sz. intéző bizottsága komolyan foglalkozik a javaslatával, hogy a M. L. Sz. kötelezőbe tartozó footballcsapatokat már a jövő évtől kezdve nem mint eddig volt kétfő, hanem három osztályba sorozza. Az intéző bizottság úgy tervezi, hogy az első osztályú csapatok sorából a győzelemeket behelvi át a másodikba, úgy, hogy egy-egy osztályban négy-ötödél több ne maradjon. Így elképzelhető majd, hogy a bajnoki mérkőzések nem nyulnak bele a késő őszbe, amikor a csapatok nagy része már kimerült.

× Európa gyors- és műkorcsolyázási bajnoksága. Folyó évi január 16. és 17-én kerülnek elődöntésre az *Internationaler Schlittschuh-Club* Dövos rendezése alatt Európa gyors- és műkorcsolyázási bajnokságai. Nevezéseket a rendező egyesület címére 1904 január 13-án este 8 óráig kell küldeni. Nevezési díj 12.50 frank. Egyszerben az 1. év. szabályai irányadók. A műkorcsolyázás bajnokságában az 1. év. versenyszabályaihoz megjelölt 20a, 20b, 23a, 23b, 25a, 25b, 26a, 26b, 37a, 37b, 38a, 38b, 40a és 40b gyakorlatok kötelezők. Elérhető legnagyobb pontszám 216. A szabadon választott gyakorlatoknál 5 percig tartó korcsolyázás kötelező. Díjakul arany, ezüst érmeket és tiszteletdíjakat ad a rendező-egyesület, 500, 200 és 100 frank értékben. A gyorskorcsolyázási bajnokság elnyeréséhez az 500, 1500, 5000 és 10.000 méteres távok közül legalább háromnak az elnyerése szükséges.

× Kerékpár. A párisi téli velodromban tegnapelőtt fejezték be a háromnapos kerékpárversenyt. A versenyek eredményeit mindenütt nagy érdeklődéssel várták.

A nagy megnyitó-verseny középfutamatit *Jacquelin, Heller* és *Mayer* nyerték meg. A döntő futamban *Jacquelin* került ki fél géphosszal győztesként az osztrák *Heller* előtt; *Mayer* harmadik helyre került. *Jacquelin* azonkívül a hollandi *Vandenborn* ellen győzött.

A térelőny-versenyt *Heller* nyerte meg, aki a másodiknak beérkezett *Mayer*nek 5 méter előnyt adott.

A zárszámot az egy-órás verseny képezte, melynek győztese 72 kilométer 418 méterrel *Bruni* volt. 2. *Linton* 66.7 km. 3. *Dangla* 64.6 km.

× Az 1903. év bajnoka. A lefolyt esztendőre sportszemponthól visszapiantva az egyes sportágakban a következők tettek ki magukat mint bajnokok: A labdarúgás terén az első osztályú bajnokságot a *Ferencvárosi Torna-klub*, a II. od osztályú bajnokságot a *Budapesti Torna-klub* nyerte meg.

Az előbbi egyesület bajnokságának értékét emeli még az is, hogy ugyanaz nyerte meg első ízben a *Polónni-féle* ezüst labdát is. Az országos lawn-tennis bajnokságnak *Segner Pál* (M. A. K.) a győztese. Magyarország gyorskorcsolyázó bajnoka *Mannó* Miltiades, műkorcsolyázó bajnoka pedig *Márkus* Jenő. A kerékpár-sport a múlt évben pangást mutat fel; nemzetközi versenyeket egyáltalában nem rendeztek s az országos versenyeken a régi ismeretes nevek: *Frisch, Pöspöki, Löwy* és *Gyulai* uralkodtak. Az uszás terén *Halnay Zoltán* és *Kiss Géza*, a M. U. E. tagjai aratták a legszebb diadalokat nemcsak hazai versenyeken, hanem távol az ország határain túl is. Az evezés terén a *Pannonia* csónakázó egyesület és ismét *Mannó* Miltiades-é a múlt év dicsősége; ez utóbbi Magyarország és Ausztria összes skiffbajnokságában győzött. Az athléta terén a következők érték el külön említésre méltó sikereket: *Nagy József* (M. U. E.) az 1000 méteren föléli síkfutásban nemcsak Magyarország, hanem Ausztria és Csehország bajnokságát is megnyerte; rövidebb távolságra *Mező Béla* (M. A. K.) nevéhez fűződik a dicsőség. Egy negyed angol mértékre és különösen a futásban *Wetzel* György áll első helyen. Végül Magyarország birkózási bajnokságát *Weisz Richard* a M. T. K. tagja nyerte meg.

× Az istálló in'ezők hatásköre. A Magyar Lovagereget igazgatósága most megvalósítja régi tervét s értesülésünk szerint véglegesen rendezi a menagerek hatáskörének és szereplésének kérdését. Az új tervezet lényege az lesz, hogy egy menager a jövőben csak egy versenystálló ügyeit intézheti, ami főleg a fogadó közönség érdeke.

× Gentleman tréner. Gentleman-trénerünk is lesz a jövő esztendőben. Sényi alezredes ugyanis Alagon istállót bérelt s eddig hat lovat fogadott tréningbe és *Szemere Kálmán*, akinek még nagyobb lot van gondnaira bizva. Angliában az angol turf két legjobb kancáját *mr. Sivier* Sceptre-ét és *Loder* Örnagy Pretty Polly-ját gentleman-tréner (*mr. Sivier* és *mr. Gilpin*) idomította.

× Céllövészet Kassán. Kassáról írják lapunknak, hogy még *Szemere* Miklós rőpiratainak hatása alatt mozgalom indult meg az iránt, hogy ifjúsági lövészegylet szerveztessék. Az egyesület annak idején az alapszabály-tervezetet kidolgozta és fel is terjesztette jóváhagyás végett. A miniszter azonban most utjára állta az eszme megvalósításának, mert leiratában arról értesítette az egyesületet, hogy az alapszabályokat nem hagyja jóvá.

× Ur'ovasaink közül a jövő évben *Eltz báró* a Mosca-istállónak, *Szemere Kálmán* gróf *Pejacovich* Albert, *Liptay* és a *Világhy* istállójának, *Hogrin* gróf *Osschnek* és *Kranse* Károly *Jankovich* Gyulának fog lovagolni. A Geist-istállónak még nincsen lovasa. *North* Jenő és *báró Reichlin* főhadnagy az idén nem lovagolnak Alagon.

× A nagy alagi akadályverseny jelöltjei közül most *Hastrmant* emlegetik leginkább az alagi professzionátusok. *Hastrmant* tudvalevőleg *Moschák* idomítja s a tapasztalt sportsman nagyon bízik kintőn steplerében. *Moschák* egyébként az öreg *May* het is megvásárolta, mely már kiheverte tavalyi akciódensét s valószínűleg részt vesz a nagy alagi akadályversenyben. Ezenkívül *Limonádéról* is sok szó esik, mely a Geist-istállót fogja képviselni. A *Rákosi* ny ny díjnak eddig *Kioto* a jelöltje, de *Tepláról* is jó hírek vannak forgalomban.

× Automobil-kiállítás Párisban. A párisi Grand Palaisban december hó közepe táján nyílt meg a nemzetközi gépkocsi-kiállítás. A megnyitáson, mely valóságos ünnepp volt, részt vettek az elnök, a miniszterek s a párisi világ előkelői. Az óriási csarnokban közel 1000 kiállító gyártmányai nyertek elhívást. Legérdekesebbek a *Darracq*, *Panhard* és *Mors* csoportok kocsijai, továbbá a *Daimler* és *Mercedes* gyártmányai. Az 1904-es Mercedes-kocsi az automobil netovábbja. A megnyitás napján 80,000 látogatója volt a kiállításnak.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— A tanító büne. Rezes orru, toprongyos alak állt ma a kihágási bíró előtt. A bíró szánalmasan tekintett az elzúllott emberre.

— Látja, látja — mondta neki — már megint idekerült a torka miatt. Mért nem fogja meg már egyszer magát?

— Ne engem dorgáljon a tekintetes kapitány ur — dühnyögte az ingadozó ember — hanem a tanító-mesteremet!

— Miért, öreg? — kérdezte a kapitány.
— Mert már azzal kezdte belénk verni a tudományt, hogy ir-ni, in-ni — mondta a javithatatlan.

— *Tihanyi Irma*, a híres szélhámosnő bűnügyében a kiegészítő eljárás már befejeződött. Meztörtént ugyanis a külföldi tanuknak vallomásukra való meghívtatása és az irásszakértőknek újabb kérdésekre való kihallgatása. Így a bűnügy kellőképp elő levén készíthető legkésőbb márciusban már megtartható lesz a főtárgyalás.

NYILTTÉR.)*

Vérgyógyítás.

Hemopatia.

Ezen új, eredeti gyógy mód rendkívüli sikerrel lesz alkalmazva köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bel- és hólyagbántalmaknál, súlyos idén-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhűtés és elmezavar ellen 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógy mód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

dr. Kovács J.

egyetemi orvostudornak (Hemopata) rendelő intézete van

Budapest, V., Váci-körut 18. szám alatt.

Rendelés naponta 9—12-ig és 3—6-ig. Díjazott levele válaszol

Belegyeket intézetén kívül is kezel. — Nehéze betegnek legbiztosabb gyógymódja.

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít **SOLT LAJOS** tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Budapest, január 2.

Az olasz kereskedelmi szerződés. Az olasz kormány által a provizórium kötéséről kiadott hivatalos jegyzék azt mondja, hogy a borvámklauzula helyébe lépő vámtételről még nem tudtak megegyezni, ideiglenes modus vivendit kötöttek. Olaszországi kormánykörökben a végleges kereskedelmi szerződés kilátásairól nagyon kedvezőtlenül nyilatkoznak. A «Giornale d'Italia» című lap azt írja, hogy Olaszország a kereskedelmi provizóriumról kiadott jegyzékében megtenyegeti *Ausztria-Magyarországot*, mert az ezzel az állammal eddig folytatott tárgyalások eddig ugyiszólván semmi eredményt sem hoztak. Minden marad a régi: a bizonytalanság és, a jövőért való aggodalom.

Az első gőzeke-szövetkezet Magyarországon. A Bars megyei Gazdasági Egyesület kezdeményezésére most van alakulóban az első gőzeke-szövetkezet. A bars megyei gazdák eddigéig csak a bér szántásra szövetkeztek, de 8—9 év óta megismerkedvén a gőzeke szántás előnyeivel, most már gőzeket fognak tulajdonul szerezni, hogy a mélyszántást olcsóbbá tegyék. Az aláírások már megtörténtek és 1800 magyar hold évi szántást képviselő gazdák jegyezték az üzletrészeket úgy, hogy a megalakulás biztosítottnak tekinthető, mert 1800 hold kellő foglalkozást ad egy 20 lóerőjű gőzekének. Az alapelvek, melyeken a szövetkezés létrejön, a következők: Minden gazda bejelenti az évenként szántandó holdak mennyiségét. Minden hold 50 korona üzletrész jegyzésére kötelez. Ebből 15 korona a befizetés. A szövetkezet, mint vállalkozó szerepel a tagokkal szemben és oly árért végzi el a szántásokat, mint amennyiért az idegen vállalkozó szántott. Az ezért befolyó összegekkel ki lesz egyenlítő a vételár és az üzemköltség. 4 év múlva a gőzeke vételárát így teljesen törlesztik és az ötödik évben az előlegezett 15 korona kerül visszafizetésre. Ezen időn túl a gőzeke megtartottnak tekinthető és ekkor már olcsón fog szántani a tagoknak. A gőzeke-szövetkezet székhelye Léva lesz és működési területe a Garamvölgy jobb és balpartja. Amint a szövetkezet formailag is megalakult, nyomban következni fognak új

alakulások. A zsitvavölgyi gazdák egyrésztől és a hontmegyeiek másrésztől, azonnal hozzáálltak az ö szövetkezeteik megalakításához, mert a viszonyok már náluk is érettek a vállalkozásra. Az első szerencsés forma megtalálása után gyors tempóban fog haladni országsszerű a mélyművelés, a mezőgazdaság kulturális előmenetelének ezen nagy eszköze.

Az állatorvosok vizsgáóbizottsága. A földművelésügyi miniszter az állatorvosi vizsgáóbizottság elnökévé *Lapthoy István* ny. miniszteri tanácsost, helyettes elnökévé *Leslyánszky Sándor* miniszteri tanácsost; a vizsgálóbizottság tagjaivá: *Tormay Béla* miniszteri tanácsost, *Pirkner János* országos állattenyésztési főfelügyelőt; *Hulyra Ferencet*, az állatorvosi főiskola rektorát, *Rätz Istvánt* és *Preis Hugót*, az állatorvosi főiskola tanárait, *Dubrausky Róbert* és *Péchy József* miniszteri osztálytanácsosokat és *Táray János* állategészségi felügyelőt az 1904. év tartamára kinevezte.

A borvizsgáló szakértő-bizottság. A földművelésügyi miniszter a mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának tilalmazására alakított *állandó borvizsgáló szakértő-bizottság* tagjaivá 1904-re kinevezte: a) a *budapesti* borvizsgáló-bizottságba: *Agoston József* kir. tanácsos, földbírtokost; *Forster Gézá*t az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóját; *Görgy Gyula* es. és kir. kamarást, tállvai földbírtokost; *Herlendy Ferenc* főispánt és *Landmayer Ferenc* fővárosi törvényhatósági bizottsági tagot. b) A *kolozsvári* borvizsgáló-bizottságba: *Jósika Gábor* báró es. és kir. kamarást, földbírtokost; *Szenikirályi Akos* gazdasági tanintézet igazgatót; *Tokaji Lászlót*, az Erdélyi Gazdasági Pince Egyesület igazgatóját és *Wilburg Aladár* báró es. és kir. kamarást, földbírtokost.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 20.000 mm. változatlan áron.

Készárúüzlet.

Buza:
Tiszavidéki: 1000 mm. 81-5 k. 8,37-5 korona, 500 mm. 81-7 k. 8,32-5 korona, 500 mm. 70-5 k. 8,25 korona, 100 mm. 80-5 k. 8,25 korona, 500 mm. 80 k. 8,20 korona 600 mm. 80 k. 8,30 korona, 200 mm. 79-7 k. 8,30 korona, 300 mm. 79-7 k. 8,30 korona, 100 mm. 79-5 k. 8,30 korona, 100 mm. 79-5 k. 8,20 korona, 300 mm. 79 k. 8,25 korona, 100 mm. 79 k. 8,25 korona, 400 mm. 79 k. 8,32-5 korona, 100 mm. 78-8 k. 8,20 korona, 300 mm. 78-7 k. 8,25 korona.
Féjérmeyei: 500 mm. 76-5 k. 7,90 korona.
Pestmegyevidéki: 100 mm. 80 k. 8,17-5 korona, 300 mm. 80 k. 8,25 korona, 1600 mm. 79 k. 8,07-5 korona, 400 mm. 79 k. 8- korona, 300 mm. 78 k. 8- korona, 700 mm. 79 k. 8,10 korona, 1200 mm. 79 k. 8,17-5 korona, 150 mm. 78-7 k. 8,02-5 kor, 200 mm. 77-5 k. 7,95 korona, 200 mm. 78 k. 7,95 korona, 2200 mm. 77-5 k. 7,85 korona.
Bucskói: 100 mm. 77 k. 8,15 korona.
Raktáraru: 5000 mm. 78-8 k. 8,25 korona, 2570 mm. 78-7 k. 7,95 korona, 2960 mm. 77-8 k. 7,92-5 korona, 1400 mm. 76-8 k. 8,01-5 korona.
Rozs: 200 mm. 6,42-5 korona, 450 mm. 6,40 korona, 500 mm. 6,37-5 korona, 100 mm. 6,35 korona.
Zab: 150 mm. 5,60 korona, 100 mm. 5,55 korona.

Érték-tőzsde.

Kedvezőtlen bel- és külpolitikai jelentésekre gyengülő volt az irányzat. Kivételt csak a Rimamurányi részvények képeztek, melyek bécsi vételek folytán javulást mutathatnak fel. A helyi piac értékei közül a Budapesti közuti vasúti részvények gyengültek kedvezőtlen osztalékbeosztási hírek alapján.

Az előtőzsdén jegyezték:

Osztrák hitel	684	688	683,25	---
Magyar hitel	775	776	776	---
40% koronajáradék	98,90	98,90	---	---
Leszámitolóbank	460	461	460	---
Rimamurányi	503	503,50	503,50	---
Allamvasút	673	673,25	673	---
Városi villamos	321,50	327,50	---	---
Budapesti Közuti	593	594,50	593	---

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	683,50	---	---	---
Magyar hitelrészv.	774,50	---	---	---

40% koronajáradék	98,90	---	---	---
Leszámitolóbank	460	---	---	---
Rimamurányi	503	---	---	---
Allamvasút	672,25	---	---	---
Városi villamos	327,50	---	---	---
Budapesti Közuti	592	---	---	---

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.
 Laptulajdonos a „Magyarság” lapkiadóvállalat.

„AGRARIA”

magyar gépforgalmi részvénytársaság
 a szab. osztr.-magyar
 államvasúttársaság resicai mezőgazdasági gépp. árának vezérigénynöksége.

Mezőgazdák különös figyelmébe

Egyetememes acélekék.

Elkérhetően téglacél ekefej. Pánélacél-kormány-lemez. Magasított acélekefe. Porvédő kerekek. Acél gerendely.

Tiszta acélangyag saját hámorainkból.

Csuk kitémasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk. Ekegyártás terén legelső rangu magyar gyártmány. Felhívulja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is. Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakzerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Rövidített levélcím:
„AGRARIA” Bpest V., Váci-ut 2.

Sürgönycím:
„AGRARIA” Budapest.

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1904 január hó 3 án.

M. kir. Operaház.
Hoffman meséi.
 Fantasztikus opera 3 felvonásban, elő és utójátékkal. Zenéjét szerztette: Offenbach Jakab. Kezdeté 7 órakor.

Nemzeti színház.
Délután mérsékelt helyárrakkal:
Rosenkrantz és Gildenstern.
 Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Klapp Mihály. Kezdeté fél 3 órakor.
Este rendes helyárrakkal:
Sötétseg.
 Színmű 4 felv. Irta: Ruttai György. Kezdeté fél 8 órakor.

Népszínház.
Délután mérsékelt helyárrakkal:
 blaha Lujza vendégtelthéptel.
Menyecskék.
 Három egyfelvonásos népszínmű dalokkal. Irta: Verő György. Kezdeté fél 3 órakor.
Este rendes helyárrakkal:
Rip Van Winkle.
 Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerző: Planquette. Kezdeté fél 8 órakor.

Vígshínház.
Délután mérsékelt helyárrakkal:
Az aranyhid.
 Bohózat 3 felvonásban. Irta: Grésac és Gréisset. Fordította: Molnar Ferenc. Kezdeté 3 órakor.

Este rendes helyárrakkal:
A csodagyermek.
 Bohózat 3 felvonásban. Irta: Gavault és Charvay. Kezdeté fél 8 órakor.

Király színház.
Délután mérsékelt helyárrakkal:
Aranyvirág.
 Operett 3 felvonásban. Irta: Marlos Ferenc, zenéjét szerző: Huszka Jenő. Kezdeté 3 órakor.
Este rendes helyárrakkal:
Makrancos hölgyek.
 Operett 2 felvonásban, Zenéjét szerző Lincke. Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia.
Délután mérsékelt helyárrakkal:
Az éjjeli nap országa.
 Norvégia természeti csodái. Száz színesen vetített és 22 mozgófényképpel. Irta: Ráth István. Kezdeté 4 órakor.
Este rendes helyárrakkal:
A modern asszony.
 150 színesen vetített képpel és 16 mozgóképpel. Irta: Ráth István. Kezdeté fél 8 órakor.

Várszínház.
Parasztszünet.
 Utána:
A három testőr.
 Bohózat 3 felv. Irta: Herczeg Ferenc. Kezdeté fél 8 órakor.

Schoffola Ernő A ruganyantanyártás meghonosítója
 Budapest, VI., Andrásy-ut 2
 Legjobb minőségű gummitömítők kerti fecskendezésre
 árjegyzék ingyen.

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. szám.
 Igazgatóság: Leitner és Keleti.
Ma nagy újdonsági estély!
 11 órakor! ————— 11 órakor

Az élet komédiája.
 I. kép. A Lunese. Paródia írta: Capri e, rendező: Rott
 Ezt megelőzi! Fél 10 órakor!

Hivatásos szerelem.
 Bohózat, írta Szatir, rendező: Steinhardt G.
 A remek telikertben reggeli 5 óráig **Munczy Lajos**
 zenekara hangversenyez.

Malátacakes
 minden egyéb lény hozza-
 adása nélkül tiszta malá-
 tából készült tea és erőt-
 erősítő. Egy nagy
 doboz 2 kor.; egy kis
 doboz 50 fillér.

Malátalikor
 tiszta malátakivonathól ké-
 szült erősítő és adító likőr.
 A likőrök királya. 1 palack 2,50 korona.

Maláta-keserű
 tiszta malátából, malátakivonathól és a leghathatós-
 ságú gyömbérvonathól készült páratlan hatású gyom-
 morerősítő és étvágygerjesztő. Egy palack 2,50 K.

Maláta-brandv
 tiszta malátából készült erős ital. Kiváló élelmet
 és frissítő hatású. Irta nádközhetetlen minden
 túlerőltetés után. Egy palack 3,75, 2,- és 0,95 K.

Maláta-rum 1643
 valódi lamaikai rummal és tiszta malátával készült.
 Teához a legjobb rum. 1 palack *** 2,30 K., ** 2,10 K.,
 * 1,80 korona.

Malátakivonat-cukorka
 tiszta malátakivonattal készült leghathatósabb szer-
 közhözés, rekoldóság és hirtelen bántalom ellen.

Számos elismerés orvosoktól, orvosoktól
 és magánfelektől.
 Kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben.
 Oia, a hol még nem kapható, 6 koronától kezdve
 bérmentve szállítja a „Szent Anna maláta-
 készítmény-vállalat” Kís. Velencéu.

A „HARISNYAKIRÁLY” budapesti üzlete kizárólag Teréz-körut 2. szám a.
 Elismert legjobb harisnyak.
 Feltétlen szabott és olcsó árak. ————— Feltétlen szabott és olcsó árak

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerűen megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök. 102

Csak rövid ideig tartó rendkívüli nagy árleszállítás! * * Csak rövid ideig tartó rendkívüli nagy árleszállítás!

Senki ne mulassza el ezen kedvező

alkalmi vételt!

A Tudomány és Irodalom legértékesebb művei új állapotban mélyen leszállított árakon a bolti árak egynegyede (1/4) értékében (vagyis a mely műnek ára 2 K., az 50 filléért nagy választékban

VASS JÓZSEF könyvkereskedése és könyvkiadóhivatalában

Erzsébet-körut 38. sz. BUDAPEST Erzsébet-körut 38. sz.
állandóan kaphatók.

Kívánatra ugyanott ugy magánfeleknek, mint egyesületek, olvasókörök, köz- és iskolai könyvtárak stb.-nek készségesen szolgálnak és a jelzett címre megküldik a «Könyvbarátok Tanácsadóját», mely a raktáron lévő összes művek legújabb árjegyzéseit is tartalmazza.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek s ugy az alatt felsorolt alkalmi művekből, mint az árjegyzékből választott és tíz koronát meghaladó rendelmények bérmentve megküldetnek.

Nevezetesebb művek jegyzéke:

Bartha: Hangulatok 4 K. bolti ár helyett most csak 1.- K.
Barilli: Dodero kapitány 2 K. b. ár h. most csak .50 «
Beregszászi: Valódi magyar szakácskönyv 2 K. bolti ár helyett most csak .50 «

Bodnár Zsigmond újabb művei:

1. «A magyar irodalom története», két vastkos kötetben nemzetünk irodalmának történetét legkimerítőbben tárgyalja 17 K. bolti ár helyett most csak 4.25 «
2. «Szellemi haladásunk törvénye», szerző első munkája s melylyel a külföld elismerését is kivívta magának... 1.40 K. helyett .35 «
3. «Az eszmeoró magyarazata», az erkölcsi világ törvényeit tartalmazó érdekes mű... 60 K. h. .35 «
4. «A tudomány csodájérőle», Brunetiére híres tanulmányát tárgyaló és az erkölcsi világ igazságát hirdető híres mű... .60 K. helyett .15 «
5. «Az erkölcsi világ, kiváló figyelmét és fel-fűntésteltet irodalmi becsü mű 5 K. helyett 1.25 «
6. «A magyar nemzet politikája»... 60 K. helyett .15 «
7. «Az erkölcsi törvény alkalmazása», 3 K. h. .75 «
8. «Erkölcsi kérdések», nevezetesebb bölcsészeti munka... 2 K. helyett .75 «
9. «A jog keletkezése és fejlődése», elismert szakmunka... 1 K. helyett .25 «

10. «A népfajok sorsa», az egyes népek jellemzése és a faji átalakulásra beható realizmus hatását tárgyaló irodalmi becsü mű 3 K. h. 1.- K
11. «Eszményeink», az idealizmus és realizmus árja szerint módosuló eszmények beható tárgyalását tartalmazó mű... 3 K helyett 1.- «
- Daudet: Tarascon-Tartarin... (2 K.) .50 «
- Doyie: Az utolsó probléma... (2 K.) .50 «
- « Véres boszu... (2 K.) .50 «
- « Dilettáns detektiv... (2 K.) .50 «
- Endrei: Mátyás király élete és halála... (2 K.) .50 «
- Farkas E.: Ocskay brigádéros... (2 K.) .50 «
- Feuilleit: Egy szegény ifju története... (2 K.) .50 «
- Flammariou: Uránia... (2 K.) .50 «
- « A világ vége... (2 K.) .50 «
- Gaál K.: Válás előtt és Válás után... (2 K.) .50 «
- Gorkij: Szegény emberek... (2 K.) .50 «
- Gutius: A vádlottak padján... (2 K.) .50 «
- Jómádarak... (2 K.) .50 «
- Kenedi: Gyarolóságok... (2.80 K.) .70 «
- Kjelland: Nyomorban... (2 K.) .50 «
- Knuth: Éhség... (2 K.) .50 «
- Kovács: Adókezelési könyv... (1 K.) .25 «
- Dr. Lahmann: Hogyan táplálkozunk... (2 K.) .50 «
- Maritt: A két szakál... (2 K.) .50 «
- Maurier: Egy örült naplója... (2 K.) .50 «
- Mocnik: Mértan... (3.60 K.) .90 «

- Móricz P.: Rákóczy Ferenc... (2 K.) .50 K
« Nagy Napoleon császár... (2 K.) .50 «
Nagy Endrei: Vörös lovag... (2 K.) .50 «
Népdalok... (2 K.) .50 «
Óhnet Gy.: A vasgyáros... (2 K.) .50 «
« Az élet harca... (2 K.) .50 «
Ószi K.: Teliverek... (3 K.) .75 «
Pekár Gy.: Dodo főhadnagy... (2 K.) .50 «
« Manőver szerelem... (2 K.) .50 «
Rényi: Rinaldo-Rinaldini... (2 K.) .50 «
Rio: Betvárok... (2 K.) .50 «
Sienkiewicz: Polgár és nemes... (2 K.) .50 «
Shakespeare: A velencei kalmár... (2 K.) .50 «
« Hamlet... (2 K.) .50 «
« Antonius és Cleopatra... (2 K.) .50 «
« Leár király... (2 K.) .50 «
Stevonson: Az öngyilkosok tanyája... (2 K.) .50 «
Szomory: Párisi mesék... (2 K.) .50 «
Sztits J.: Pokol... (2 K.) .50 «
Tolsztoj: Mi a művészet... (2 K.) .50 «
« A kozákok... (2 K.) .50 «
« Korunk rabszolgasága... (1.60 K.) .40 «
Tóvölgyi: Végzet... (2 K.) .50 «
Turgenjev: Az elhódított hódító... (2 K.) .50 «
Verne Gy.: Kin-Fu... (2 K.) .50 «
Zóla: Nana... (2 K.) .50 «
« Pénz... (2 K.) .50 «

Elegáns női ruhákat

készíték saját műtermemben mérték után 15 és 18 frt-ért. A 18 frtos ruhák 2 frt 50 kros divatszövetből készülnek. — Elegáns Cibelin-Costum, reformalij és Paletó, a téli divat díszje 15 és 18 frt. — Elegáns angol és francia Szalontóitettek 18—20 frt és teljebb.

Téli kabátok és Paletok, finom fekete posztóból elegáns kivitelben 7, 8, 10, 15 frt. — P. nyolcak flanel vagy barchetből 3 frt 50 kr., 4 frt 50 kr. — ingblou-ok flanel vagy barchetből 90 kr., 1 frt 20 kr., 1 frt 40 kr. — Divat ingbluzok atlasz flanelből 1 frt 90 kr., 2 frt 20. — Finom kocka és sávos szövetekből 1.60—1.90 frt, 2 frt 20 kr., 2 frt 80 kr., 3 frt 80 kr. Vidéki megrendelések lelkiismeretesen eszközöltetnek. Mértékmegadás fel-sőbőség, alsőbőség, ujjja hossza vagy egy jól álló dorécs ajhossza beküldendő.

BRUCK ZSIGMOND
CSENGERY-UTCA 35. Andrassy-ut 61. sarok.

RAUCH EDE

„HELIOS“ fényképezési műterme

fényképek életnagyságban

Budapest, Nagymező-utca bejárat Király-utca 52. sz. a.

1 darab életnagyságu Bromidplatin fénykép passepapiront keretel... 3.- kor.
6 micron fénykép... 1.-
6 vást... 2.-
6 kabinet... 4.-
6 makart... 5.-

mind a legfinomabb szavatolt kivitelben. Vasár- és ünnepnap orsz nap nyitva. Felvételök este 8 óráig villanyfény mellett. Megrendelések minden fénykép után is eszközöltetnek. 214

Ügyndők mindenütt kerestetnek.

Werndl-fegyverek

katonai puskművesek által kipróbálva ma'ldnem új állapotban

Gyalogsági fegyver	K 5.- 7.- 10.-
Rövid gyalogsági fegyver	K 8.- 12.- 15.-
Lovassági karabély	K 14.- 16.- 20.-
Lovassági karabély egészen új	K 25.- 30.- 40.-
Töltények darabja	K 10.- 10.- 10.-
Fegyverszij darabja	K 1.- 2.- 3.-
Szurony hüvellyel darabja	K 60.- 1.- 1.50
Lefauchaux revolver	K 4.- 6.- 8.-
Buldog revolver	K 6.- 8.- 10.-
Revolver táská	K 3.- 4.- 5.-

Fegyvereinkért jótállást vállalunk. Ar meg nem jelölése esetén közép minőségű fegyvereket küldünk.

Tiller Mór és Társa
es. és kir. udv. szállítók egyenruházati intézete Bud pest. IV. Váci-uten 35. sz.

Pénzkölcsönt

kívánatra magasabb összegre. Vidéki bérházakra olcsó és előnyös kölcsönöket szerzünk.

SZEMÉLYHITEL

minden alakban — helyben és vidékre kezesek nélkül is tetszésszerű időre általunk gyors uton a legkedvezőbb feltételek mellett nyerhető.

TISZTVISELŐ-KÖLCSÖNÖKET

állami, megyei és városi hivatalnokok, katonatisztek részére kötelezőnyvre, kezesek nélkül a legmagasabb összegben 15 évig terjedhető tetszésszerű amortizációra 2 héten belül utóagos mérsékelt díjazás mellett kieszköztetnek.

feldbirtokra, 4%-os kamatra 15-20-30-40-50, vagy 65 évi (tőke kam.) törlesztésre amortizációra már 300 koronától kezdve eszközölünk, drágább tartozásokat illetékmentesen átveszölünk. **Lelekiismeretes, gyors és szakszerű lebonyolítás!**

Személyhitelknél vagy tisztviselő-kölcsönöknél havonta, vagy negyedévenként, föld- vagy házkölcsönöknél negyedévenként vagy fél-évenként, esetleg évenként fizetendő járadékon kívül semmi egyéb fizetni való nincsen, mert abban már a kamat is benne laltatik; ha az ados ezen járadékokat a kikötött időtartam alatt rendszeren fizeti, ugy az idő lejáratával adósságától teljesen megszabadu, a kölcsön azonban a kikötött idő előtt is bármikor részben vagy egészben kamatmegtérítés nélkül visszafizethető. Szakszerű, diszkrét elintézés.

ORSZÁGOS PÉNZÜGYI IRODA

VIII., Tökölly-utca 8. sz. BUDAPEST.
(Nepszínház-utca sarok.)

Felvilágosítással bármily kölcsönügyben, levélileg is, díjmentesen szolgálunk. (Válaszbélyeg mellékiendő.)

Háló-, étkező- és buffet-kocsik közlekedése

a magy. kir. államvasutak vonalain 1903. évi október hó 1-től kezdve.

I. Hálókocsik

Tétel	Vonal	Indul				Érkezik			A hálókocsi-pótjegyek árai				Jegyzet		
		honnan	óra- perc	sz. vo- naltól	hová	óra- perc	vonalszám	I. oszt.		II. oszt.					
								kor	kor	kor	kor				
1	Budapest k. p. u. — Bécs, L/m. Bruckon át	Budapest k. p. u. ról éjjel	10	30	12	Bécsbe regg.	6	32	Budapest k. p. u. — Bécs vagy viszont		9	60	7	20	A hálókocsik csak I. vagy II. oszt. menetjegyekkel bíró utasok által, megfelelő pótjegy váltása mellett használhatók. 1 Csak november hó 15-ig közlekedik. Brassón túlra csak I. oszt. menetjegyekkel vehető igénybe. 2 November 15-ig csak I. oszt. menetjeggyel vehető igénybe. 3 Csak I. osztályú menetjegy mellett vehető igénybe.
		Bécsből éjjel	10	00	11	Budapest k. p. u. ra regg.	6	40							
2	Budapest ny. p. u. — Bécs, Marcheggén át	Budapest ny. p. u. ról éjjel	10	00	118	Bécsbe regg.	6	20	Budapest ny. p. u. — Bécs vagy viszont		9	60	7	20	
		Bécsből éjjel	10	55	117	Budapest ny. p. u. ra regg.	7	45							
3	Budapest k. p. u. — Brassó	Budapest k. p. u. ról este	9	15	502	Brassóba d. u.	2	09	Budapest k. p. u. — Brassó vagy viszont		14	40	10	80	
		Brassóból d. u.	2	45	501	Budapest k. p. u. ra regg.	7	50	Kolozsvár — Brassó, nappal		9	60	7	20	
4	Budapest k. p. u. — Bukarest, Arad, Piski, Predealon át 1	Budapest k. p. u. ról d. u.	2	15	602	Predeal regg.	6	26	Budapest k. p. u. — Bukarest vagy viszont		17	40	—	—	
		Bukarestől d. u.	5	05	601	Bukarestbe d. e.	11	25	" " " " " "		14	40	—	—	
5	Budapest k. p. u. — Piski 2	Budapest k. p. u. ról éjjel	10	00	608	Piskire d. e.	10	41	Budapest k. p. u. — Piski vagy viszont		9	60	7	20	
		Piskiről d. u.	4	12	607	Budapest k. p. u. ra regg.	6	10	Arad — Bukarest vagy viszont		13	60	—	—	
6	Budapest ny. p. u. — Bukarest, Temesvár, Vericiorován át	Budapest ny. p. u. ról d. u.	2	30	704	Vericiorovára é.	1	20	Budapest ny. p. u. — Bukarest v. viszont		16	60	—	—	
		Bukarestől d. u.	5	55	703	Bukarestbe d. e.	11	40	" " " " " "		9	60	7	20	
7	Budapest ny. p. u. — Temesvár-Lőzseváros	Budapest ny. p. u. ról éjjel	10	00	706	Temesvárra regg.	5	20	" " " " " "		9	60	7	20	
		Temesvárról este	9	45	709	Budapest ny. p. u. ra regg.	7	15	" " " " " "		4	80	3	60	
8	Budapest k. p. u. — Fiume, Dombóvár, Zágrábón át	Budapest k. p. u. ról este	8	50	1004	Fiuméba regg.	7	10	Budapest k. p. u. — Fiume v. viszont		12	—	9	—	
		Fiuméből este	8	00	1003	Budapest k. p. u. ra d. e.	8	50	" " " " " "		9	60	7	20	
9	Budapest k. p. u. — Zágráb, Dombóváron át 3	Budapest k. p. u. ról este	8	30	1008	Zágrábra d. e.	9	15	Zágráb — Fiume vagy viszont		9	60	7	20	
		Zágrábról este	7	39	1005	Budapest k. p. u. ra regg.	8	10							
10	Budapest k. p. u. — Igló, Kaseán át	Budapest k. p. u. ról este	8	10	1510	Iglóra regg.	7	32	Budapest k. p. u. — Igló vagy viszont		9	60	7	20	
		Iglóról este	9	06	1509	Budapest k. p. u. ra d. e.	8	15	" " " " " "		9	60	7	20	
11	Budapest k. p. u. — M.-Sziget, Szolnok, Debrecenén át	Budapest k. p. u. ról este	7	05	1708	M.-Szigetre d. e.	9	48	Budapest k. p. u. — M.-Sziget v. viszont		12	—	9	—	
		M.-Szigetről d. u.	8	52	1707	Budapest k. p. u. ra regg.	5	45	" " " " " "		9	60	7	20	
12	Budapest k. p. u. — Konstantinápoly	Budapest k. p. u. ról d. u.	2	40	904	Konstantinápolyra regg.	7	14	Budapest k. p. u. — Belgrád v. viszont		6	—	4	50	
		Konstantinápolyból este	8	00	903	Budapest k. p. u. ra d. u.	1	05	" " " " " "		29	—	21	25	

II. Étkező-kocsik

III. Buffet-kocsik

Tétel	Vonal	Indul				Erkezik			Tétel	Vonal	Indul				Erkezik		
		honnan	óra- perc	sz. vo- naltól	hová	óra- perc	vonalszám	honnan			óra- perc	sz. vo- naltól	hová	óra- perc	vonalszám		
																kor	kor
1	Budapest keleti p. u. — Bécs, L/m. Bruckon át	Budapest k. p. u. ról d. e.	8	50	2	Bécsbe d. u.	1	50	1	Budapest keleti p. u. — Fiume	Budapest k. p. u. ról regg.	8	—	1004	Fiuméba este	7	55
		Bécsből d. e.	8	50	1	Budapest k. p. u. ról este	7	20			Fiuméből d. e.	8	10	1001	Budapest k. p. u. ra este	9	05
2	Budapest ny. p. u. — Bécs, Marcheggén át	Budapest ny. p. u. ról d. u.	5	15	104	Bécsbe d. u.	12	03	2	Budapest keleti p. u. — Új-Dombóvár	Budapest k. p. u. ról d. u.	6	50	1004	Dombóvárra este	9	45
		Bécsből d. e.	5	05	103	Budapest ny. p. u. ról este	9	15			Új-Dombóvárról d. e.	10	12	1001	Budapest k. p. u. ra d. u.	1	30
3	Budapest keleti p. u. — Kolozsvár	Budapest k. p. u. ról d. u.	2	00	504	Kolozsvárra éjjel	10	08	3	Budapest keleti p. u. — Arad	Budapest k. p. u. ról regg.	6	50	604	Aradra d. e.	11	51
		Kolozsvárról éjjel	3	18	503	Budapest k. p. u. ra d. u.	1	50			Aradról d. u.	4	21	603	Budapest k. p. u. ra este	9	35
4	Kolozsvár — Brassó	Kolozsvárról regg.	6	11	502	Brassóra d. u.	2	09	4	Budapest k. p. u. — Csap	Budapest k. p. u. ról d. u.	2	25	404	Csapra este	9	38
		Brassóról d. u.	2	45	501	Kolozsvárra éjjel	10	50			Csapról regg.	5	53	401	Budapest k. p. u. ra d. u.	1	30
5	Budapest ny. p. u. — Karánsebes	Budapest ny. p. u. ról d. u.	5	20	704	Karánsebesre éjjel	10	15	5	Budapest keleti p. u. — Kassa	Budapest k. p. u. ról regg.	7	25	1502	Kassára d. u.	12	41
		Karánsebesről regg.	5	31	703	Budapest ny. p. u. ról d. u.	1	25			Kassáról d. u.	4	15	1503	Budapest k. p. u. ra este	9	55
6	Budapest k. p. u. — Piski csak nov. 15-ig	Budapest k. p. u. ról d. u.	2	15	602	Piskire éjjel	10	08	6	Budapest ny. p. u. — Zsolna	Budapest ny. p. u. ról regg.	7	20	1404	Zsolnára d. u.	1	33
		Piskiről regg.	5	08	601	Budapest k. p. u. ra d. u.	1	10			Zsolnáról d. u.	3	12	1405	Budapest ny. p. u. ról este	9	45
7	Budapest keleti p. u. — Zimony	Budapest k. p. u. ról d. u.	2	40	904	Zimonyra este	9	20	7	Budapest keleti p. u. — Zimony	Budapest k. p. u. ról d. u.	2	40	904	Zimonyra este	9	20
		Zimonyból regg.	6	11	903	Budapest k. p. u. ra d. u.	1	05			Zimonyról regg.	6	11	903	Budapest k. p. u. ra d. u.	1	05

Jegyzet: Az étkező- és buffetkocsik étkező-termeit, vagy II. oszt. menetjeggyel bíró utasok vehetik igénybe, külön illeték fizetése nélkül.
A buffet-kocsikban lévő műhelyekkel bíró külön szakaszok azonban csak I. osztályú érvényes menetjegyekkel, illetve menetigazolványokkal bíró utasok által használhatók.
Budapest, 1903. szeptember havában.

Minden szó 3 fill.
Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés
ára: 30 fillér.

A Magyarság minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kéreждések... Minden szó 3 fill.

Művészies munka!
KLEIN ADOLF
férfi- és női cipész

Készít mérték szerint... Kivánatra mintákat küldök.

Kétszobás

lakás február 1-én átadó... Szent-Mihály, Lajos-u. 396.

Törlesztéses készpénz-kölcsönt

Földbirtokosokra, valamint budapesti bérházak... Készít mérték szerint.

Licht Mór

uri- és női cipésmester
Budapest, Váci-körút 55.

Egy villa

szabad kézből eladó Rákos-Szent-Mihály, Lajos-u. 396.

Pénzkölcsönt!

Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokaik nagy kamatu adóság terheli... Grünsfeld S.-hez

1 forint

heti részletre elegáns férfiruhák mérték szerint... Luiza-utca 15.

Használtság férfiruhákat

férfiruhák mérték szerint... Luiza-utca 15.

Függönyök

férfiakasát, dívánvokat, fotelekat, matracokat... Práter-utca 66.

Domonkos Lajos

uri és női cipész mester
Budapest, Tere-körút 32.

Orlik András

cipész-mester
Budapest, VII., Csömöri-ut 22.

Gyermek és női ruha készítő... Logódy-u. 104. ajtó 5. Buda.

Legelősebb bevasárlási forrás.

SZELLO R.
saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipő-raktára

DRESZMANN KAROLY

BUDAPEST
borotva homorú-készítőlde villanyszerelő

Butort

és kárpitos munkákat... Lipót, VI., Lázár-utca 18.

Gazda

és gépszekvára felvitelik egybörzszadásba

Alapos oktatást

a francia-, angol-, olasz-magyar- és német-nyelvben (nyelvtan, társalgás, levelezés, stb.)

Dijtalanul

meglátogatok kezesség nélküli kölcsönnyekben... V. Erzsébet-körút 58. sz.

Bloch S.

okl. tan- és gyakorló-könyvelő... V. Erzsébet-körút 58. sz.

Ablakvédő-, faredő- és redőnytengely-gyár. KALLAB V. Ruth József utóda BÉCS XVII., Hernalser Hauptstrasse Nr. 52.

I. Angol férfi- és gyermekruha-áruház. Olcsó, szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Budapest legnagyobb szörme bevasárlási forrása. Oriási raktár dívtos Szuknsz Sztóla gallérokban.

TSUK MIKSÁNAL, ANDRASSY-UT 31. sz. KIRÁLY-UTCA 38. sz. PROSPEKTUS KIVÁNATRA KÜLDETIK

Bámulatos egy «Columbia» grafolon hangtisztasága és tiszta hangkijelése, erőssége!

Wiegand és Társa BUDAPEST, VIII., Aggteleky-utca 17. sz. Telefon 62-88.

A hangszeres királynője az orgona! Ily házi harmoniumot báki megörösztet vagy szerzhel... REMENYI MIHALY

4%-os törlesztéses készpénzkölcsönt 20, 30, 40, 50 vagy 65 évtől kamat-törlesztésre földbirtokosokra és nagyobb bérházakra

ZSIGMONDI KAROLY kocsigyártó Budapest IX. ker. Imre-utca 3. sz. alatt. Arjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

Balaton csarnok V. Vadász- és Hajnal-u. sarok. Saját épületben kávéház és szálloda

Wiegand és Társa BUDAPEST, VIII., Aggteleky-utca 17. sz. Telefon 62-88.

BÜTOROK a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelegelésű legújatanyosabban kaphatók